

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTE DORDRECHT - DORDTSE DINSDAG D.D. 6 MEI 2025

Vergaderzaal 3

1. Agendacommissie

2. Vaststellen beleidsplan Schuldhulpverlening 2025-2029 Samen sterker met effectieve schuldpreventie - Raadsvoorstel

Voorzitter: De heer Van der Net

Raadsgriffier: De heer Boogaard

Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Mevr. Balorian (VVD)

Dhr. Bootsman (GroenLinks)

Mevr. Dijkstra (Gewoon Dordt)

Mevr. Van Engelen (GroenLinks)

Mevr. De Groot (Beter voor Dordt)

Dhr. De Heer (ChristenUnie/SGP)

Dhr. 't Lam (SP)

Dhr. Pauwels (Partij van de Arbeid)

Mevr. Pichel (Forum voor Democratie)

Dhr. Safranti (DENK)

Mevr. Schnabel (Partij van de Arbeid)

Mevr. Striebeck (VSP)

Dhr. Venderbos-Lambinon (Partij voor de Dieren)

Mevr. Van Vugt-Roose (CDA)

Portefeuillehouder: wethouder W. van der Kruijff

Ambtelijke ondersteuning: mevr. Dekkers-Kamp

De voorzitter: Gaat ze er weer vandoor? Nee toch. Hallo? Ik ga hem gewoon openen. Het is tijd. In ieder geval iedereen hier welkom, en ook de mensen die eventueel meekijken. Natuurlijk ook de wethouder welkom en de ambtelijke ondersteuning, bij deze. Ik ga eerst eventjes naar het voorstelrondje. En dan ga ik nog even oplezen waarom wij hier bij elkaar zijn. En dan gaan we een keertje naar rechts beginnen.

De heer Boogaard: André Boogaard, commissiegriffier.

De heer Pauwels: Sam Pauwels, kersvers commissielid van de PvdA.

Mevrouw Schnabel: Marije Schnabel, Partij van de Arbeid.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Franciske van Vugt, CDA.

De heer 't Lam: Jack 't Lam, SP.

De heer De Heer: Robert de heer van de ChristenUnie/SGP.

Mevrouw De Groot: Megan de Groot, Beter voor Dordt.

De heer Venderbos-Lambinon: Cees Venderbos-Lambinon, Partij voor de Dieren.

De heer Safranti: Mehmet Safranti, DENK Dordrecht.

Mevrouw Pichel: Ruby Pichel, Forum voor Democratie.

Mevrouw Balorian: Mailys Balorian, Dordtse VVD.

Mevrouw Van Engelen: Yara van Engelen, GroenLinks Dordrecht.

De heer Bootsman: Nick Bootsman, GroenLinks Dordrecht.

Mevrouw Striebeck: Bernadette Striebeck, VSP.

Mevrouw Dijkstra: Marjanne Dijkstra, Gewoon Dordt.

Mevrouw Dekkers-Kamp: Leonie Dekkers, ambtelijke ondersteuning.

De heer Van der Kruijff: Wim van der Kruijff, wethouder.

De voorzitter: En mijn naam is John van der Net. En ik mag deze commissie voorzitten. Waarom zijn wij hier? Het college heeft de gemeenteraad voorgesteld het beleidsplan Schuldhulpverlening 2025-2029 vast te stellen. Op 1 april vond hier een beeldvormende vergadering over plaats, waarbij er nog één technische vraag openstond over de aflossingstermijn voor ondernemers. Het voorstel is samen met het antwoord op die vraag teruggestuurd naar de Agendacommissie. En die heeft op initiatief van de fractie van de SP besloten tot het houden van deze oordeelsvormende vergadering. Vanavond voeren wij dan ook het debat aan de hand van de volgende politieke vraag. En die is volgens mij van de SP, als ik het goed heb, mijnheer 't Lam. Zijn er voldoende middelen, inderdaad tussen haakjes geld en mensen, om bij een vermoedelijk oplopend beroep op schuldhulpverlening de nota volledig uit te voeren, met inachtnaam van de geldende termijnen? Wij gaan het hierover hebben. En ik denk dat ik dan als eerste ook naar de heer 't Lam kijk om het woord te nemen over deze vraag.

De heer 't Lam: Dank u wel, voorzitter. U haalde het al aan, we hadden het eerder over het beleidsplan. En die vraag die nu op tafel ligt, stelde ik toen ook. Maar dat was een politieke vraag, en die mocht daar niet gesteld worden. En dat betekent dat we nu anderhalf uur uitgetrokken hebben om deze vraag alsnog beantwoord te krijgen. Tip van mijn kant aan degenen die over het vergadersysteem gaan, misschien moeten we wat soepeler zijn in de toekomst, door een eenvoudige vraag ook tijdens een andersoortige commissievergadering te laten beantwoorden. Dat scheelt tijd.

De voorzitter: Dan grijp ik natuurlijk wel gelijk in, want ik voel me ook wel enigszins aangesproken. Ik volg de lijn natuurlijk, zoals we dat hebben afgesproken, mijnheer 't Lam. En het lijkt mij handig om dan inderdaad op een ander gremium het over dit punt te hebben. Gaat u door.

De heer 't Lam: Uiteraard hebt u gelijk. Het was ook niet aan uw richting bedoeld. Maar omdat we anderhalf uur hadden, dacht ik, ik kan met deze zin beginnen. Dan ga ik nu terug naar het onderwerp. Er zijn 2 redenen om de politieke vraag te stellen. Ik heb dat vorige keer ook al even gememoreerd. In het beleidsplan staat een zinsnede dat het budget voor de minimaregelingen in 2027 teruggaat naar het niveau van 2022. Het college heeft op verzoek van de SP inmiddels ook een kort stukje geschreven hoe bepaalde zaken financieel en qua menskracht zitten. Daar hoeft ik niet al te uitgebreid op in te gaan. Maar verlaging van de minimaregelingen betekent dat bestaanszekerheid van mensen zal afnemen en de kans op toename van het aantal aanvragen schuldhulpverlening neemt dan toe. In het stuk van het college staat dat er met dit soort zaken geen rekening is gehouden. Vanavond hebben we het ook niet over die minimaregelingen. Dat is niet helemaal aan de orde. Maar ik denk, ik wil wel meegeven dat als volgend jaar het nieuwe college gevormd wordt dat er goed gekeken moet worden of het wel verstandig is om de minimaregelingen weer terug te brengen naar het niveau van 2022. Want anders ga je een besparing doen op de ene regeling en zal je vermoedelijk op de andere regeling, de schuldhulpverlening, er extra geld bij moeten doen. En dit is los van het feit wat het met mensen doet als ze in de schuldhulpverlening komen. Daar moeten we niet te min over denken. Tweede reden voor onze vraag was de opmerking in een brief van medewerkers van de Sociale Dienst in december, waarin staat dat er achterstanden zijn bij het proces van de schuldhulpverlening en dat het proces ook niet helemaal goed loopt. Ik zeg het nu in wat vriendelijker woorden dan het in die brief stond. In het bericht van het college staat een verwijzing, wat dit betreft, naar de cijfers van 2021 tot en met 2024 uit een vierde procesbrief die gestuurd is. En de wethouder kondigt aan dat er over 2024 op zeer korte termijn ook een overzicht komt. Vraag aan de wethouder is dan, wat is op zeer korte termijn? En dan tot slot, oude rapportages en toezeggingen dat er nog een rapportage komt, zegt niets over de huidige situatie en de gevolgen voor de toekomst. Mogen we uit het feit dat het college verder niets vermeld onder punt 2 van hun brief, en ook vanuit hun actieve informatieplicht niets heeft gemeld, aannemen dat er nu geen problemen zijn bij de schuldhulpverlening en dat het beleidsplan gewoon goed uitgevoerd kan worden? Dank u wel.

De voorzitter: Ik zie iemand die graag ... Dat is een interruptie of ... Prima. Gaat uw gang.

De heer Bootsman: Dank, voorzitter. Ik had een vraag aan de heer 't Lam. U had het over een brief. Gaat het over iets wat nu bij de stukken zit of gaat dat over de procesbrief, gezien de situatie bij de Sociale Dienst? Dat zou ik wel graag los van elkaar zien.

De heer 't Lam: Uiteraard moeten we dat los van elkaar zien, want over die situatie bij de Sociale Dienst op zich hebben we het vanavond niet. Het gaat over de toelichting op de uitvoering beleidsplan Schuldhulpverlening 2025-2028, die bij de stukken is gevoegd.

De voorzitter: Dat klopt. We hebben de heer 't Lam gehoord natuurlijk. Mevrouw Schnabel, u wil daarop reageren.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel, voorzitter. We willen graag gewoon ook een woordvoering geven. Niet reageren op de heer 't Lam, als in wel bedankt.

De voorzitter: Geen enkel probleem. Gaat uw gang.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Allereerst dank voor het bijvoegen van de dialooggesprekken met jongeren. We zijn wel benieuwd hoe deze aanbevelingen worden meegenomen en of we hierover worden geïnformeerd per raadsinformatiebrief. En dan daarna, we vinden de gestelde ambities van het beleidsplan mooi. En we kunnen ons daar ook goed in vinden. Maar de uitvoering vinden we nog wel wat riskant. Vanaf 2027 zijn er voor de ambities beperkt middelen aanwezig, terwijl we nu een beleidsplan tot en met 2028 vaststellen. Dan is 2026 daarbij ook nog eens onderdeel van de afwegingen bij de Perspectiefnota. En vanaf 2027 komen we in totaal dan bijna 3 ton tekort. En kijkend naar de schuldenaanpak 1,5 ton. Ook met oog op de ambities die nu gesteld worden, vinden we dat spannend. En nu lezen we dat er voor 2027 een bedrag van 2 ton beschikbaar is vanuit de POK-middelen en dat dit bedrag over '27 en '28 verdeeld wordt. We vragen ons daarom af wat er niet meer gaat plaatsvinden. En dat is dan naast het geld dat aan Bureau Sociaal Raadsliden ... Of waarop geïnvesteerd gaat worden. Maar misschien lezen we het verkeerd. En daarom graag een toelichting hierop van de wethouder.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter, dank. Ik wil eigenlijk een aanvulling geven op wat mevrouw Schnabel net zei over de periode 2025-2028. Ik heb het even doorgerekend. Voor 2026 is een lichte stijging van 0,5 procent te zien, maar daarna een daling naar 20 procent voor de jaren 2027-2028. Hebben we eigenlijk dezelfde verontruste vraag als mevrouw Schnabel, kan dit en hoe gaat het in de toekomst? Gebeurt het echt inderdaad dat we 20 procent minder te besteden hebben?

De voorzitter: Mevrouw Balorian zag ik net iets eerder nog.

Mevrouw Balorian: Dank u wel, voorzitter. Terechte vragen die er worden gesteld over het financiële gedeelte. Daar zijn wij ook benieuwd naar de antwoorden die daarop worden gegeven. Daarnaast wilden we nog opmerken dat het beleidsplan er goed uitziet, maar dat we ook nog wel wat vragen, zorgen hebben waarom er niet zo erg wordt ingegaan op ondernemers in het beleidsplan? Of daarover nagedacht is en of dat uitgebreid kan worden? Want enkel op pagina 33 staat er dan een passage over ondernemers en hoe dat via het Regionaal Bureau Zelfstandigen wordt uitgevoerd. Maar verder dan dat is het eigenlijk heel erg summier. De vraag is, in hoeverre kan het aangevuld worden?

De voorzitter: Duidelijk. De heer Bootsman.

De heer Bootsman: Zeker. Ook voor ons een aantal korte toevoegingen. De vragen over de financiën. In 2026 nieuwe raad, nieuw college. Maar het programma loopt natuurlijk langer dan '26 en de cijfers zijn wel schokkend. Ook daar zijn wij benieuwd naar. De vraag die vanuit de SP natuurlijk als politieke vraag voorligt, is of er voldoende middelen zijn om het uit te voeren, ook als het beroep op deze hulp toeneemt. Kijk, voor het verwachte aantal aanvragen nu zijn er volgens het stuk voldoende middelen beschikbaar. Maar het is natuurlijk wel goed dat, mocht het druk oplopen, nog binnen deze periode dat via de reguliere P&C-cyclus het college terug kan komen naar de raad. Dat er dan misschien toch extra middelen moeten komen, wanneer de situatie daarom vraagt. Want de meeste mensen kiezen niet vrijwillig voor schulden, maar wij als gemeente kunnen er wel voor kiezen om dat te helpen en in te zetten op preventie. En dat vinden wij heel belangrijk. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank, voorzitter. Voor het grootste deel sluiten wij aan bij de woordvoering van de heer 't Lam van de SP. Een kleine toevoeging. Dank in ieder geval voor de toelichting van de uitvoering het beleidsplan. Die is duidelijk uitgestippeld. Waar ik wel even naar wil kijken, want die gaat eigenlijk voornamelijk in op het financiële deel. Dat had de wethouder in de oordeelsvormende toen ook al aangegeven, er is voldoende capaciteit en budget beschikbaar. Dat geloof ik ook zeker. Alleen de vraag gaat ook met name om de uitvoerbaarheid ten aanzien van wat er natuurlijk allemaal speelt. En dat dat dan inderdaad geen belemmering is of dat dat op de een of andere manier ook ervoor zorgt dat het om die reden niet uitvoerbaar is. En om nu al te denken, dat zal geen problemen opleveren, dat kunnen we natuurlijk niet van tevoren stellen. En het gaat er mij dan ook niet om dat daardoor het beleidsplan niet kan worden goed goedgekeurd, want dat zou natuurlijk gewoon prima kunnen. Alleen dat we er ons wel bewust van zijn dat het natuurlijk een effect kan hebben en dat we daar gewoon goed op letten en bepaalde dingen misschien voor kunnen zijn. Dat zou eerder inderdaad een vraag zijn, wordt daar rekening mee gehouden en kijken we er op die manier naar? In plaats van nu te denken dat het waarschijnlijk geen beperking is in de uitvoering, omdat er capaciteit en budget beschikbaar is. Want dat zijn wat mij betreft wel twee verschillende dingen. En tot zover.

De voorzitter: Mevrouw De Groot.

Mevrouw De Groot: Dank u wel, voorzitter. Eigenlijk grotendeels sluiten wij ons aan bij de woordvoering van mijnheer Bootsman van GroenLinks. Eigenlijk dat we ons wel lichtelijk zorgen maken over de risico's en onzekerheden die er zijn, zoals landelijke wetgeving, cao-ontwikkelingen ook. En daarbij vinden wij ook een belangrijk signaal dat de verruimde minimaregelingen die schulden juist helpen voorkomen in 2027 terugvallen naar het niveau van 2022, waardoor het preventiewerken onder druk komt te staan. Dat vinden wij ook een zorgelijk punt.

De voorzitter: De heer De Heer.

De heer De Heer: Voorzitter, dan zal ik ook nog wel even wat zeggen. In principe denk ik dat we vorige keer een goede bespreking hebben gehad. Toen hebben we dat ook geconcludeerd met elkaar. Ik verhoud me eigenlijk ook vooral tot de vraag, zoals die gesteld, zijn er voldoende middelen? En dan lees ik in de ambtelijke toelichting in de eerste zin dat het antwoord daar ja op is. Gaat onze fractie er tegelijkertijd ook vanuit dat de wethouder en alle ambtelijke voorbereidingen en capaciteit die erachter zit altijd van alle tijden ontwikkelingen in de gaten houdt. En dat het zeker op gebied van minima en schuldhelpverlening, dat dat wat er in den lande gebeurt of in de economie altijd een effect heeft op. Dat dat nu niet per se anders is dan andere jaren. In die zin gaan wij er ook vanuit dat dat wordt opgepakt. En als het inderdaad zo is dat er tussentijds meer middelen nodig zijn, dat er inderdaad ook gewoon een procedure voor is. En dat die via de reguliere cyclus dan ook alsnog naar ons toekomt. En het tweede punt tegelijkertijd baart ons ook zorgen, dat we inderdaad zien dat na '26 die middelen komen te vervallen. En als we daar niet op handelen dat dat terugvalt naar '22. Maar dan zien we dat tegelijkertijd ook gewoon als een oproep aan onszelf dat we daar scherp op moeten zijn.

En als we nu zeggen, dit beleidsplan, deze uitvoering vinden we belangrijk, dan hebben we daar zelf tegen die tijd ook op te reageren. Dank u wel.

De voorzitter: De raad heeft het budgetrecht. Wat dat betreft is dat simpel, denk ik. Eerst mevrouw Van Vugt. Een reactie daarop? Dat mag wel, mevrouw Schnabel. Ik wist niet dat ik die invloed had, maar dan mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter. Ik kan het kort houden. Ik heb ook begrepen dat er de vorige keer best wel een goed gesprek over is geweest. En wij zien uit naar de uitvoering van dit plan, omdat er vooral veel aandacht is voor preventie. En dat vinden we echt een belangrijk punt. En verder gaan we er ook een stukje educatie wat erin zit, de vroegsignalering ... En dat zijn voor ons echt belangrijke punten. En verder delen we ook wel de zorgen, maar daar hebben we ook zoiets van, we rekenen er ook op dat een college daarop tijdig acteert en daarna terugkomt naar de raad.

De voorzitter: Nou zag ik volgens mij dat mevrouw Schnabel het weer weet waar ze het over wil hebben. Gaat uw gang.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel, voorzitter. Een vraag aan de heer De Heer. Want ik was benieuwd, de heer De Heer geeft aan inderdaad, we moeten gewoon te zijner tijd kijken wat we na 2026 kunnen doen. Maar we stellen nu wel, op basis van deze ambities, een beleidsnotitie vast. Hoe kijkt de heer De Heer daar dan tegenaan? Wat stellen we dan vast met elkaar?

De heer De Heer: Voorzitter, volgens mij is het sowieso niet ongebruikelijk om een beleid vast te stellen dat doorloopt dan de politieke periode. En dat het soms ook zo is dat er dan opnieuw middelen beschikbaar moeten worden gesteld. Dat is voor dit stuk dan ook zo. En ik besef me inderdaad dat als je nu iets vaststelt om deze lijn in te zetten tot en met die periode van 2028, dan vind ik het in ieder geval heel zorgvuldig dat er duidelijk wordt gezet, maar let wel op, dit is alleen uitvoerbaar als er tegen die tijd dan ook mosterd bij de maaltijd wordt gedaan. Want anders kom je inderdaad in een spagaat terecht.

We stellen volgens mij met elkaar een beleid vast dat we zeggen, voor nu zeggen we met elkaar, we willen dit inzetten. Dat loopt tot langer dan deze periode. Willen we dat financieel ook haalbaar maken, dan zal er tegen die tijd iets moeten gebeuren.

De voorzitter: Mevrouw Schnabel. Microfoon, mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Excuus. Kleine aanvullende vraag. Want ik kan mij voorstellen dat het voor samenwerkingspartners en inwoners natuurlijk best onzeker is. Die ambities bepalen ook de koers van organisaties. En als organisaties die twee jaar geen duidelijkheid kunnen krijgen, dan is het voor hen ook lastig om een koers uit te zetten. Hoe kijkt de heer De Heer daar dan tegenaan?

De voorzitter: De heer De Heer.

De heer De Heer: Voorzitter, vind ik een hele terechte vraag. En dat is ook zo. En ik denk dat we ons dat ook goed moeten beseffen. Ik verhoud me ook gewoon tot de realiteit dat

we voor nu niet aan een knop hebben te draaien voor een besluit, langer dan '26. Volgens mij is dat met alles wat er nog op ons afkomt nu niet het moment daarvoor, maar dat we dat wel goed in het achterhoofd moeten houden. Wat dat betreft ben ik het helemaal eens met die opmerking van mevrouw Schnabel.

De voorzitter: Dat is mooi, in ieder geval. Mevrouw Striebeck.

Mevrouw Striebeck: Ik heb een woordvoering. Als het gaat om de uitvoering in praktijk met voldoende middelen en mensen, dan zien wij ook grote risico's. Wij sluiten ook aan bij de heer 't Lam van de SP. Wat betreft het beleidsplan Schuldhulpverlening, wat inzet op vroegsignalering, preventie en maatwerk, dat steunen wij. Wij benadrukken schuldhulp moet mensgericht zijn. En niet de regels, maar de situatie van de inwoner moet centraal staan. We maken ons wel grote zorgen over sommige ouderen die in stille armoede lijden, vaak digitaal minder vaardig zijn en moeite hebben met het vinden van hulp. Voor deze groep is persoonlijk contact essentieel. Financiële educatie is belangrijk, maar het beleid mag de structurele oorzaken van de schulden niet uit het oog verliezen, stijgende kosten, lage pensioenen en gebrek aan betaalbare woningen. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: En dan denk ik dat iedereen dat gezegd heeft wat ze op dit moment wilden zeggen. En dan denk ik inderdaad dat de wethouder kan antwoorden op de gestelde vragen en de zorgen die geuit zijn. De wethouder.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, het college heeft natuurlijk een memo aan u toegestuurd waarin het werd toegelicht. En daar leest u ook in dat de schuldhulp, zeker de curatieve schuldhulp, en dat is niet de preventie, maar wel als mensen in schulden zitten om ze uit de schulden te helpen, een opneemregeling is. Daarmee kan het technisch nooit voorkomen dat er geld tekort is. Het kan wel gebeuren dat wij als gemeente nog een keer een naheffing krijgen, zal ik het maar even noemen, vanuit de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal, omdat er meer is uitgegeven dan begroot.

En natuurlijk wordt de begroting ook bij de GR Sociaal elk jaar vastgesteld en opnieuw aangeboden. Op het moment dat er tendensen zijn en zicht is op dat het gebruik van schuldhulp toeneemt, om wat voor oorzaak dan ook, zal dat ook automatisch rekenen dat de GR Sociaal in zijn nieuwe begroting daar meer middelen voor zal vragen. En natuurlijk is daarbij op de huidige arbeidsmarkt altijd dan ook nog de vraag, en kan je dan ook voldoende mensen daarbij vinden? Op het moment is dat geen probleem. Was ook een van de vragen, loopt het nu goed? U heeft de tabel erbij gezien, het loopt op het moment goed. De jaarstukken 2024 worden volgende week in de collegevergadering verwacht, ter besluitvorming. We komen kort daarna uw kant op als college, die je vaststelt voor wensen en bedenkingen, zoals die procedure netjes heet. Dan krijgt u ze zeer binnenkort, ik denk binnen een week of twee, via de griffie aangeboden. Die gaat u krijgen. We snappen natuurlijk de zorgen die erachter al zitten vanuit het lokaal minimabeleid, waarvoor wij in deze periode voor vier jaar, en dat loopt nog maar één jaar vanaf nu of twee jaar eigenlijk, '25 en '26, anderhalf, de middelen gereserveerd hebben. Dat zijn op zich extra middelen geweest. En daarmee doen we het ook goed. Dat heeft u ook gezien bij de Minima-effectrapportage. Dat heeft echt zijn effect. Natuurlijk is het tegelijkertijd zo dat mocht dat stoppen over anderhalf jaar, en dat is aan u ... Als college hebben we te doen ook met de begroting die u vaststelt. En die is nou

eenmaal voor vier vastgesteld met deze middelen, en niet voor daarna. Ik kan natuurlijk technisch een heel flauw antwoord geven, dat u bij de komende Perspectiefnota een amendement in kan dienen om het in de meerjarenbegroting langer te verankeren, want dat is namelijk ook waar bij het budgetrecht van de raad. Maar u weet ook allemaal dat we een ombuiging te gaan hebben. Al met al, en zo werkt de politiek, dat snapt u ook, dat na de volgende verkiezingen, want zo gaat het dan werken, ergens in de nieuwe coalitieonderhandelingen en de uitslag die daar dan is de partijen met elkaar tot een besluit zullen moeten komen of het programma tegen armoede gecontinueerd kan worden op deze manier, of meer of minder of anders. En daar kunnen we nu niet vooruitlopen. Vandaar dat we het ook wel netjes vonden om dat te melden. En daar heb je inderdaad een risico mee dat als je dat niet zou continueren, dat in de jaren daarna het aantal schulden toeneemt, omdat een aantal minima toch niet rond kan komen die dat nu met die maatregelen die we hebben wel kunnen. Dat kan ik ook niet ontkennen. Ga ik ook niet ontkennen. Tegelijkertijd moeten we ook allemaal snappen dat er heel veel dingen kunnen gebeuren in deze wereld, waardoor er meer mensen in de schulden komen. De economie kan omslaan, er kan een oorlog uitbreken, de cao-ontwikkelingen kunnen tegenvallen, het minimumloon kan veranderen. Zo kunnen er heel veel dingen gebeuren waardoor we zullen moeten bijstellen. En terecht stelt u de vraag, stel dat er zoiets gebeurt, wat doet het college dan? Natuurlijk, u krijgt elk jaar sowieso een voortgangsrapportage, via een raadsinformatiebrief, hoe het loopt. We delen die trends met u. En als wij zien dat daar een hele zorgelijke trend is die tot bijstelling zou moeten leiden, zullen we dat ook aan u voorstellen. En in diezelfde raadsinformatiebrief, zeg ik meteen maar even tegen mevrouw Schnabel, komt ook netjes de dialooggesprekken en wat dat allemaal opgeleverd heeft en voor inzichten oplevert ... Worden er ook netjes in opgenomen, zodat u ook die informatie tot u gaat krijgen in diezelfde raadsinformatiebrief. Als u dan kijkt, dat vroeg mevrouw Balorian, naar ondernemers, dat waren natuurlijk in de beeldvormende sessie ook een paar vragen over, staan ze misschien in dit stuk niet heel veel genoemd.

Tegelijkertijd staat alles wat we hier ook doen voor alle inwoners van Dordrecht. Ook ondernemers in de schulden hebben gewoon recht op curatieve schuldhulpverlening. Ook waar we werken met preventie en vroegsignalering van mensen die de zorgverzekering niet meer betalen of de belastingen niet meer betalen of de gas, water, licht rekening niet meer betalen, waar wij signalen op binnenkrijgen worden ondernemers gewoon in meegenomen. Ook ondernemers maken deel uit van de preventie, van de vroegsignalering, mochten ze in de schulden komen van de schuldhulpverlening. Daar wordt geen onderscheid in gemaakt. En dat betekent ook dat er geen aparte aandacht aan besteed is. Want er zijn natuurlijk heel veel doelgroepen waar je over na kunt denken, zoals bijvoorbeeld ook de VSP nu aan ouderen vraagt, wat doe je daar dan speciaal voor? En dezelfde vraag zou je ook kunnen stellen voor jongeren. En een aantal van die doelgroepen hebben we wel benoemd. Dat heeft u ook teruggelezen. We hebben laatst ook een RIB naar aanleiding van de door de VSP ingediende motie over communicatie met ouderen naar u gestuurd, waarin we aangegeven hebben hoe we de communicatie met ouderen willen doen. Dat geldt ook voor schuldhulpverlening. Er is wel aandacht voor.

De voorzitter: Ik zag een interventie van mevrouw Balorian.

Mevrouw Balorian: Dank voor de toelichting over de ondernemers. De wethouder gaf aan zit ook in de reguliere aanpak dat het college heeft, maar dan vraag ik me af, is er dan niet een aparte, hoe moet ik het verwoorden, aanpak om ook zicht te krijgen op deze ondernemers die in de schulden zitten en die niet allemaal de juiste poort of loket weten te vinden? Zoals er bijvoorbeeld aandacht is op jongeren en ook op mensen met een migratieachtergrond, zag ik volgens mij voorbijkomen. Maar wat is de reden dat er niet dan op ondernemers nog een aparte aanpak is?

De voorzitter: Een aparte aanpak.

De heer Van der Kruijff: We hebben geen doelgroepenbeleid, laat ik daarmee beginnen, als gemeente. De schuldhulpverlening staat voor iedereen open. Er zijn wel een aantal doelgroepen onderkend. Jongeren en ouderen zijn onder meer genoemd. En ook migranten zijn genoemd. Dat klopt wel. Dat heeft grotendeels ook te maken met de manier waarop je die bereikt, taalvaardigheid, Nederlandse taal, andere taal, jongeren zitten weer anders in elkaar. En dat vergt een aparte benadering. En in die optiek denken wij niet dat je ondernemers met andere woorden of met andere brieven of met andere taal tegemoet hoeft te treden dan de andere inwoners van Dordrecht. Dat maakt dat we ze ook niet tot aparte doelgroep hebben gedefinieerd in onze communicatie naar buiten. Want daar gaat het vooral over als je het over doelgroepen hebt, over de communicatie en hoe je dat doet en hoe je daarbij aansluit bij de betreffende groep. Dan was er geloof ik nog een vraag, die begreep ik niet helemaal, over de extra middelen. Als ik het goed begrijp, u heeft gelezen over POK-middelen. En die zijn maar voor twee jaar beschikbaar. En die worden met name ingezet, heb ik begrepen, om het Bureau Sociaal Raadsliden, de openingstijden te verruimen daarmee. En dat zou inderdaad betekenen, die middelen hebben we gekregen en daarmee kunnen we dat twee jaar doen. Dat is een mooie besteding van die middelen.

En tegelijkertijd is het ook waar, als je die middelen voor twee jaar krijgt en daarna niet meer, is dat je het daarna niet meer daaruit zou kunnen financieren. Dan komt de vraag op ons af, zijn die extra openingsuren zodanig belangrijk dat we dat op een andere manier zouden moeten doen, want dat weten we ook na die twee jaar als we dat gedaan hebben. Of dat we zeggen, de middelen hebben we niet meer, dan moeten we terug naar wat we hadden. Mevrouw Striebeck had het nog over de grote risico's en stille armoede. We weten dat er stille armoede is. Overigens niet alleen bij ouderen. Dat is ook breder dan bij ouderen. En vandaar dat ook een van de speerpunten in dit plan is om het bereik te vergroten, omdat we ook weten dat we heel veel mensen niet bereiken. Dat is soms vanuit schaamte, dat is trouwens het meest voorkomende, maar ook omdat mensen niet altijd op alle communicatiemiddelen zijn aangesloten. Daar vraagt u terecht aandacht voor. En ik heb zojuist ook beantwoord dat we bij een aantal groepen, waarbij we zien dat de communicatie ook wel een eigen aanpak verdient, zoals bij migranten en ouderen en jongeren, dat we dat daar ook doen. En daarmee hopen we in ieder geval het bereik te vergroten. Maar het is wel een collectieve verantwoordelijkheid voor ons allemaal om om ons heen te kijken en mensen te helpen en ook al die instellingen die in het schuldhulpplan staan, die u allemaal ziet. Ook vrijwilligers, ook professionals, die allemaal proberen de oren en ogen open te houden en mensen hierop te wijzen.

De voorzitter: Mevrouw Striebeck.

De heer Van der Kruijff: Maar dat is wel een uitdaging. Eens.

De voorzitter: Mevrouw Striebeck.

Mevrouw Striebeck: Ik begrijp wat u zegt. Maar de VSP vindt toch nog de aanpak naar de ouderen toe minder geschikt. Zeker mensen die niet digitaal zijn. We hebben toen die motie ingediend. Die is eigenlijk maar half uitgevoerd, wat ons betreft. Eigenlijk zijn wij niet tevreden.

De heer Van der Kruijff: Ik ken uw opvatting. Wij hebben dat gedaan. We hebben het ook gecheckt bij de ouderenbonden. En de ouderenbonden zijn hier wel tevreden mee. Daar hebben we ons toch op gebaseerd.

De voorzitter: Wethouder, dit was hem?

De heer Van der Kruijff: Ja.

De voorzitter: Mevrouw Schnabel zag ik. En daarna mevrouw Pichel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel, voorzitter. Goed om te horen dat de trends jaarlijks gedeeld worden en dat dit dan gemonitord wordt. Nog een vraag. Zou het dan niet goed zijn om in 2027 en '28 niet jaarlijks, maar halfjaarlijks een soort van voortgangsrapportage naar de raad te sturen, omdat dan natuurlijk ook de problemen wat hoger zijn en er minder budget is.

En dan een tweede vraag is, hoe gaat de wethouder om met de samenwerkingspartners die nu hun koers bepalen op dit plan, en die dat mogelijk dan voor 2027 en '28 moeten bijstellen? Wat is daar het plan van aanpak op?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, ik heb me zojuist laten informeren, maar ik moet eerlijk bekennen dat ik dat ook niet helemaal scherp had. Maar het schijnt dat wij al twee keer per jaar een RIB sturen. U wordt op uw wenken bediend, we deden het al. En desalniettemin als natuurlijk ad hoc gewoon een aanleiding is om bij u in de lucht te komen vanuit onze actieve informatieplicht, omdat er echt onverwachte ontwikkelingen zijn die sneller een interventie plegen, komen we altijd bij u terug vanuit de actieve informatieplicht. Maar ik denk dat we vanuit de drukte van elkaar raadsinformatiebrieven sturen ook niet naar een hogere frequentie moeten opstijgen. Wat betreft de samenwerkingspartners. De samenwerkingspartners zijn breed in de stad actief, zijn ook vaak betrokken bij ons plan tegen armoede, Samen tegen Armoede. Die doen niet alleen maar schuldhelpverlening, maar schuldhelpverlening maakt wel een onderdeel van een pakket waar ook zij mede invulling aan geven. En al deze samenwerkingspartners weten ook dat wij voor vier jaar dit geld geregeld hadden en dat dat voor erna onzeker is. En daarmee zal niet al het geld vervallen, maar kan het wel minder en kan het betekenen dat ook zij in de intensiteit van wat ze aanbieden mogelijk moeten minderen als ze van subsidie afhankelijk zijn. Dat is inderdaad wel iets wat we met elkaar ook geregeld hebben door het voor vier jaar te regelen, en wat we nu niet kunnen oplossen. Tenzij we

inderdaad zeggen, we gaan het nu structureel regelen. Maar daar zien we op het moment geen kans toe.

De voorzitter: Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Samenwerkingspartners zijn ervan op de hoogte dat voor 2027, '28 er minder geld beschikbaar is. En dat nemen zij dan ook in hun beleidsplannen mee?

De heer Van der Kruijff: Wat elke partner precies in zijn eigen plan of koers heeft staan, daar durf ik u geen garantie op te geven. Dat is ook voor een heel groot gedeelte aan henzelf. Maar alle partijen die actief zijn in de armoedebestrijding en de schuldhulpverlening weten dat wij de middelen tegen armoede voor vier jaar op deze manier geregeld hebben en dat ze voor daarna nog niet geborgd zijn. En daar hebben ze ook deels hun eigen verantwoordelijkheid in hoe daarmee om te gaan. En ik proef een grote politieke wens hier in de volle breedte om het te continueren. Dan hopen we maar dat in 2026 na de verkiezingen het zich ook vertaalt dat het niet nodig is.

De voorzitter: Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank, voorzitter. Ik heb nog niet heel duidelijk een reactie gehoord op mijn vraag over de uitvoering van het beleid. Even los van het financiële stuk, maar meer met betrekking tot wat er gaande is.

Ondanks dat er steun is voor verdere continuering van het beleid, maar rekening houdend met wat er speelt en dat we er op bedacht moeten zijn. En hoe daar tegenaan wordt gekeken.

De voorzitter: De wethouder. Je microfoon, Wim.

De heer Van der Kruijff: Ik probeer uw vragen even goed te duiden. Kijk, we weten dat we op het moment in de wereld en ook in Nederland leven waar heel veel aan het veranderen is, of het om armoede gaat of om landelijk beleid, maar ook hier lokaal om financiële middelen. En dat vraagt zowel van ons eigen lokale apparaat als ook van de GR Sociaal, als het gaat over de curatieve schuldhulpverlening, continu wel de vinger aan de pols houden van, hoe zijn de ontwikkelingen in beleid, in financiën, in hoe het economisch gaat, in alles wat dit beïnvloedt? En hoe we ons daarop moeten oriënteren en eventueel in beleid bijstellen. Kijk, dit plan geeft een richting. Daar is het plan voor. Dit willen we doen. We geven aan dat we weten waar de onzekerheden zitten. We geven onze speerpunten aan. Die staan overeind. Natuurlijk snappen we allemaal dat als er echt onverwachte ontwikkelingen of anders beleid is. Ik neem aan dat u dat snapt van, hoe wendbaar ben je? Zo duid ik uw vraag. En uiteindelijk komt het natuurlijk bij een college dan wel bij een bestuur van de GR Sociaal terug. Op het moment dat er aanleiding toe is om beleid bij te stellen, omdat de wereld om ons heen verandert, waar dan ook, dat dat altijd terug op de agenda komt. Ik ervaar dat in ieder geval zelf als wethouder dat mijn beleidsadviseurs dat doen. En ik ervaar dat ook als algemeen bestuurslid bij de GR Sociaal. Dit plan is uitgaande van wat we nu weten en voldoende wendbaar om om te kunnen gaan met wat er beschreven is.

Mevrouw Pichel: Mag ik nog even, voorzitter?

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Pichel: Ik denk dat ik mijn vraag iets duidelijker moet maken. Maar ik zal dat even doen aan de hand van een concreet voorbeeld. We hadden natuurlijk ook de vraag gesteld over ... Even zonder in te gaan op de problematiek van de SDD nu, want we zijn natuurlijk ook nog in afwachting van het onderzoek. Daar hoeven we niet inhoudelijk op in te gaan. Maar daar speelt natuurlijk het een en ander. Dat weten we allemaal. Wat daar natuurlijk ervaren wordt, en dan hebben we het inderdaad ook over de uitvoerbaarheid, dat de cliënten van de SDD natuurlijk door wat er gaande is soms heel erg lang moeten wachten of dat er iemand niet komt opdagen bij een afspraak, gewoon puur doordat er even wat onrust is. En dat gaan we oplossen. Dat is het punt ook niet. Daar heb ik ook wel vertrouwen in. Maar het gaat mij er ook om, en dat was de vraag die daaraan ten grondslag was, wat doet dat op de uitvoering van dit beleidsplan? Zonder te zeggen, we verwachten dat het geen problemen oplevert. Maar de vraag is eerder, is er rekening mee gehouden dat dit gewoon nu speelt, dat we nog even niet weten wat de uitkomsten zijn? En houden we dat even als uitroepteken bij dit beleidsplan.

De voorzitter: Ik hink ook een beetje op twee gedachten nu. Ik geef toch maar even de wethouder het woord. Maar laten we wel inderdaad bij dit blijven en niet bij de problematiek bij de SSD dan, in ieder geval. Maar de vraag, volgens mij, als ik hem formuleer is, inderdaad vanuit natuurlijk van wat we nu weten, of dat invloed heeft eventueel op dit plan dan, wethouder?

De heer Van der Kruijff: Laat ik het zo zeggen, wat we op het moment zien, is dat als je gewoon operationeel kijkt naar wat er binnen de GR Sociaal of de Sociale Dienst gebeurt, dat de operatie doorgang vindt en dat er geen hele grote repercussies zijn op klanten van de Sociale Dienst. Wat nooit wil zeggen dat een individuele medewerker van de Sociale Dienst een keer uit zijn doen kan zijn of van de leg kan zijn en daardoor geraakt wordt. Maar we hebben op dit moment geen signalen dat er in de operatie nu enorme problemen zijn. En natuurlijk is er altijd de vinger aan de pols, maar kan ik ook niet vooruitlopen op de uitkomsten van het onderzoek hoe dat in bepaalde domeinen wel of niet zit. Maar er is zeker aandacht voor, voor het welbevinden en het kunnen functioneren van de medewerkers van de Sociale Dienst en of daar eventueel problemen zouden zijn. Die heb ik op het moment niet gehoord.

Mevrouw Pichel: Dank u wel.

De voorzitter: De heer 't Lam.

De heer 't Lam: Voorzitter, ik wil beginnen met de wethouder te bedanken voor zijn heldere antwoord. Mijn twee vragen zijn duidelijk beantwoord. Het onderzoek komt binnenkort, van 2024. Ik zeg onderzoek, de rapportage. En hij heeft gezegd dat de schuldhelpverlening nu in principe goed verloopt. Hij heeft er net nog een kleine kanttekening bij gemaakt, naar aanleiding van de vraag van mevrouw Pichel. Daar moeten we vanuit gaan. Het is ook prettig in feite, hoewel dat in theorie niet prettig is

voor een gemeente, maar dat de gemeenschappelijke regeling in dit geval een openeinderegeling is. Want dat betekent dat er misschien geld bij moet vanuit de gemeente, maar dat cliënten altijd geholpen gaan worden. En vanuit de cliënt gedacht is dat natuurlijk goed. Ik ben blij dat ook andere fracties aanhalen dat we na 2026 met dit minimabeleid in een situatie komen die misschien niet goed is. Dat we daar goed over moeten nadenken. Ik ben het niet helemaal met de wethouder eens dat er nu geen kans is om dat te veranderen, want dat is een kwestie van een politieke keus waar je het geld voor uittrekt. En ik heb ook de suggestie gehoord, je kunt bij de begroting met een amendement komen. Neem ik allemaal mee. Nogmaals dank aan de wethouder.

De voorzitter: Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Nog een korte vraag. Wat niet helemaal duidelijk is, in het voorstel staat 2025 tot 2029, maar in het beleidsplan staat 2025 tot en met 2028. Is dat een typefoutje?

De heer Van der Kruijff: Als ik het goed begrepen heb, en anders word ik vast door de ambtelijke ondersteuning wel gecorrigeerd, is het een plan voor vier jaar. En dat is voor '25, '26, '27, '28. Dan is '29, 1 januari.

Mevrouw Schnabel: Tot.

De voorzitter: Maar dat is nog net 2029 natuurlijk. Maar goed, dan weet u dat. Mevrouw Balorian.

Mevrouw Balorian: Ik wil toch terugkomen op het antwoord over de ondernemers. Ik blijf een beetje aan bandje dat in herhaling valt. Maar ik heb even nagedacht. Want de wethouder gaf aan, het is niet nodig om ondernemers met een andere taal toe te spreken, want die behoren tot de reguliere doelgroep. Alleen je wilt namelijk ook dat ondernemers daadwerkelijk bereikt worden. In het beleidsplan staan mooie KPI's genoemd, met doelen die ... KPI's die gesteld worden voor over vier jaar. Daar wordt geen aandacht besteed aan ondernemers. In hoeverre weet je dan of je ze bereikt of niet? Staan mooie plannen, zoals inderdaad meer contact met werkgevers, zodat je vroeg al inwoners van Dordrecht kan bereiken, als het gaat om schuldhulpverlening. Maar ondernemers hebben natuurlijk geen werkgever, in die zin. Hoe zorg je er dan voor dat je die ook bereikt in die vroegsignalering, of nogmaals, dat die ook het loket weten te vinden? Mijn vraag is eigenlijk, in hoeverre is de wethouder bereid om het beleidsplan iets aan te vullen? En wellicht wordt er al een hoop gedaan op deze doelgroep, maar staat het niet in het beleidsplan. Maar in hoeverre is de wethouder bereid om dat toch verder aan te vullen?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Van der Kruijff: Mevrouw Balorian maakte als inleiding de opmerking dat inderdaad werkgevers benaderd worden om te kijken of we op de werkvloer ook mensen met schulden gesignaleerd kunnen worden, in het kader van de vroegsignalering. Dat klopt. Overigens geldt dat wel voor de werkgevers hier in de regio. Mocht je Dordtse werknemers hebben die in Rotterdam of Den Haag of weet ik al werken, wil dat niet zeggen dat die signalen allemaal in Dordrecht doorkomen. Ook niet alle werknemers

bereiken we opnieuw. We hebben in het kader van de vroegsignalering, en dat is heel wat anders, het binnenkrijgen van signalen waar schulden zijn, een aantal bronnen. En een van die bronnen is onder andere ook werkgevers, naast al die anderen die genoemd staan. Waar we het hebben over de doelgroepen, gaat het niet over de bronnen waar je de vroegsignalering vandaan haalt, maar gaat het over hoe je mensen bereikt die mogelijk in de schulden zitten in het aanreiken van de mogelijkheden die er zijn. Het bereik vergroten. En dan denken wij dat je echt ook ondernemers zelf prima kunt bereiken op de manier die we nu doen. En zien we geen meerwaarde. Ik zou ook niet weten op welke manier ik dat moest gaan doen. Ik kan foldertjes bij een werkgeversloket neerleggen, maar ik denk ook niet dat alle ondernemers bij een werkgeversloket een foldertje komen ophalen. Als je ook als ondernemer schulden hebt, denk ik juist dat ondernemers heel goed in staat zijn om ook gewoon op een website op te zoeken wat er allemaal aan regeling is, waar je terecht kunt, waar er hulp te krijgen is. En dat is niet anders dan voor een werknemer.

De voorzitter: Mevrouw Balorian heeft een idee, of niet?

Mevrouw Balorian: Dan moet ik wel even heel goed gaan graven. Het is een lange dag geweest vandaag. Maar ik hoor de wethouder zeggen, een ondernemer kan wel op een website kijken en dan de juiste hulp vinden. Maar dat geldt ook voor bepaalde reguliere inwoners natuurlijk, die wel werknemer zijn. Maar er is ook een groep die dat niet kunnen. Die wel bepaalde extra hulp en die aanpak nodig heeft. Dat geldt ook voor sommige ondernemers. De ondernemers in schulden blijft landelijk gezien ook gewoon stijgen. Ik heb niet in beeld hoe dat in Dordrecht precies is, maar ik kan me voorstellen dat ook hier dat het geval zou kunnen zijn. Nogmaals, het zou wenselijk zijn als in dat beleidsplan toch iets meer de focus wordt gelegd op ondernemers, aangezien je steeds meer mensen hebt die als zelfstandige aan de slag gaan of die ondernemer zijn. Het verzoek blijft staan.

De voorzitter: Maar goed, we hebben natuurlijk altijd politieke middelen om dat verzoek natuurlijk dan ook politiek om te zetten, mevrouw Balorian. Misschien is dat dan inderdaad de overweging. Ik denk niet dat de wethouder nog meer daaraan toe te voegen heeft.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, en natuurlijk vinden we ondernemers ... Een ondernemer die schulden heeft, die zal op een gegeven moment ook achterraken in het betalen van zijn gas, water, licht, van zijn belastingen, van zijn huur, van zijn weet ik wat, waar al onze bronnen vandaan komen. Daarmee bereiken we echt vanuit de vroegsignalering ook de ondernemers. Wij bereiken ze echt op het moment dat ze vanuit die bronnen boven water komen. Daar hoeft je echt geen onderscheid in te maken.

De voorzitter: Mevrouw Balorian.

Mevrouw Balorian: Waarschijnlijk zullen we een motie of iets dergelijks indienen, want amendementen moeten we echt zelf gaan bedenken, wat moet er precies in staan? Maar de kans is groot dat er een motie ... Even met de fractie overleggen.

De voorzitter: Maar goed, ik denk ook als we het daar toch over gaan hebben, en ik kijk een beetje in de rondte, dat we inderdaad wel naar een afsluiting kunnen overgaan. En

dan is natuurlijk de vraag ook richting de commissie, hoe wij dit stuk verder gaan behandelen? En ik hoorde vanuit de VVD in ieder geval toch eventueel. Maar goed, dat kan altijd nog. Maar de rest van de commissie horende en zien ook naar alle blikken die mij toe worden geworpen, denk ik dat dit als hamerstuk naar de raad kan. En als ik dan even rondkijk. En dat biedt dan de mogelijkheid natuurlijk om altijd daar nog in in te grijpen natuurlijk, mevrouw Balorian. En als iedereen dat beaamt, dan ga ik ervan uit dat dit stuk inderdaad als hamerstuk naar de raad ging. En ik wilde bijna afsluiten, maar dan kijkt mevrouw Schnabel me toch weer lief aan. En dan gaan we toch even naar mevrouw Schnabel weer.

Mevrouw Schnabel: We nemen de input mee naar onze fractie. En dan kijken we of we nog eventueel moties en amendementen ...

De voorzitter: Maar goed, ik bedoel, de voorlopige conclusie is hamerstuk. En goed, u heeft altijd de mogelijkheid om daar nog wat mee te doen dan tijdens de raadsvergadering. U kent de weg, toch? Dan ga ik deze commissie sluiten. En iedereen dank. En aandacht om in ieder geval al het glaswerk en kopjes en dergelijke weer mee te nemen. Ik dank u wel.

3. Beantwoorden door het college van artikel 40-vragen RvO van de heer Den Hartog (GroenLinks) over Verlengde private aansluiting

Voorzitter: Mevrouw Van Vugt
Raadsgriffier: Mevrouw Vermeulen
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Aarden (Partij voor de Dieren)
Dhr. De Gelder (ChristenUnie/SGP)
Dhr. Gorter (Op Ons Eiland)
Dhr. Den Hartog (GroenLinks)
Mevr. Kamphuis (SP)
Dhr. Kuhlmann (VVD)
Dhr. Oostenrijk (CDA)
Dhr. Van Pelt (Forum voor Democratie)
Dhr. Roggekamp (Gewoon Dordt)
Dhr. Safranti (DENK)
Dhr. Stolk (VSP)
Dhr. Tutupoly (Op Ons Eiland)
Dhr. De Vries (VSP)
Dhr. Wringer (Beter voor Dordt)

Portefeuillehouder: wethouder R. van der Linden

Ambtelijke ondersteuning: Dhr. Kraak, dhr. 't Lamp

De voorzitter: Goedenavond iedereen. Ik wil iedereen van harte welkom heten, alle raads- en commissieleden, ambtelijke ondersteuning. En voor de wethouder is hier ook een plekje, maar hij heeft ervoor gekozen om nog even op de publieke tribune te zitten. Ik wil voor het raadsverslag vragen of iedereen zich even wil voorstellen. En ik wil hier aan mijn rechterhand beginnen.

De heer Wringer: Jan-Willem Wringer, Beter voor Dordt.

De heer Den Hartog: Paul den Hartog, GroenLinks Dordrecht.

De heer Roggekamp: Erik-Jan Roggekamp, Gewoon Dordt.

De heer Kuhlmann: Alexander Kuhlmann, Dordtse VVD.

De heer Aarden: Tristan Aarden, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Kamphuis: Meta Kamphuis, SP Dordrecht.

De heer Safranti: Mehmet Safranti, DENK Dordrecht.

De heer Van Pelt: Dirk van Pelt, Forum voor Democratie.

De heer Stolk: Leo Stolk, VSP.

De heer De Vries: André de Vries, VSP.

De heer Gorter: Wouter Gorter, Op Ons Eiland.

De heer Tutupoly: Gersom Tutupoly, Op Ons Eiland.

De heer Oostenrijk: Theo Oostenrijk, CDA.

De heer De Gelder: Peter de Gelder, debuteert makend commissielid CU/SGP.

De heer Kraak: Robert Kraak, ambtelijke ondersteuning.

De heer Ramp: Wouter Ramp, ambtelijke ondersteuning.

Mevrouw Vermeulen: Laurette Vermeulen, commissiegriffier.

De voorzitter: En ik ben Franciske van Vugt, vanavond uw voorzitter. Eerst een korte toelichting op het hoe en waarom we hier zitten. We hebben hier vanavond een technische sessie over de juridische en technische aspecten van het opladen van een elektrische privéauto. En het gaat over het thuis laden, de laadpaal op de weg en de privélaadpalen op openbaar terrein. Tijdens de presentatie, heb ik begrepen, mogen er vragen gesteld worden.

De heer Ramp: Ik had met Laurette er even over. Als er termen gebruikt worden waardoor u het verhaal even niet meer volgt, dan graag gelijk een vraag stellen. Vragen die daarna kunnen, graag daarna.

De voorzitter: We spreken af, verduidelijkende vragen kunnen meteen gesteld worden en de vragen die om wat meer uitleg, toelichting vragen, die sparen we even op. Dan kunnen we eigenlijk al beginnen. De prestatie zit ook in de stukken. Als het beeld wat ver weg is, kunt u dat erbij pakken. En we kunnen ook meekijken op het scherm. En de heer Ramp zal dat verder aan ons toelichten. Aan u het woord.

De heer Ramp: Dank u wel, voorzitter. Hartelijk welkom, alle commissieleden. Dank u wel.

De voorzitter: Wacht even. Speelt er iets, mijnheer de Vries, mijnheer Gorter?

De heer Gorter: Ik krijg hem al een hele tijd niet geladen. Het kan aan mijn pc liggen, maar ik hoor dat er meer mensen problemen hebben met laden.

De voorzitter: Ik had het zelf net ook even, maar op een gegeven moment komt hij. Misschien zijn we nu allemaal tegelijk aan het laden. De netcongestie slaat toe hier. Maar hou hem even open of sluit hem even. We gaan toch beginnen aan de presentatie. Er kan in elk geval op het scherm meegekeken worden. Opnieuw de heer Ramp.

De heer Ramp: Dank u wel. We zijn, zoals de voorzitter al zei, bij elkaar om in een technische sessie vragen te beantwoorden en vooral voor jullie om te stellen, denk ik, over de juridische, technische aspecten van thuis laden, verlengd privaat laden onder andere ook en laadpalen aan de openbare weg. We hebben deze presentatie in een soort trechtervorm gestoken. We willen eigenlijk beginnen eventjes met de algemene informatie rondom laadinfrastructuren. Daarna ons huidige beleid, de Laadvisie en daaraan vasthangend het plaatsingsbeleid. Daarna wil ik even iets verder ingaan op de verlengde private aansluiting, of het verlengd privaat laden, zoals het ook wel genoemd wordt. En daarna gaan we het nog even hebben over de actualisatie van het beleid. Er zijn drie soorten van laadinfrastructuur. Dit noemen we de ladder van laden. In principe als men op een eigen oprit kan laden of bij kantoor is dat stap 1. Als dat niet gaat, kunnen we op publieke locaties laden of semipublieke locaties. Dan moet u denken aan parkeergarages of parkeerterreinen bij winkels, of dergelijke. Dan stap 3 is laden in de openbare ruimte. Dat is met alle laadpalen die we in de openbare ruimte zien verschijnen. En daaraan vast hangt ook de verlengde private aansluiting. Want in principe parkeer je dan op de openbare weg, maar heb je een eigen aansluiting. En dat kan alleen onder voorwaarden met een APV-vergunning. Dan hebben we ook nog een aantal verschillende soorten laadpunten. Om links te beginnen, dat is de wallbox voor thuis. Levert het minste stroom, duurt het langst om op te laden. Deze tijd, die erbij staat, is op basis van 200 kilometer bijladen. Niet een hele volle auto, maar 200 kilometer. Van links naar rechts wordt er steeds meer kilowatt geleverd. En vanaf 50 kilowatt hebben we het over een snellader. Het regulier laden is een laadpunt tot 22 kilowatt. Die zien we vooral in de stad staan en is het normale laadpunt.

De voorzitter: De heer Gorter, zal heel even helpen om het apparaat uit te schakelen.

De heer Ramp: Ik ga rustig door. En dan vanaf 22 kilowatt hebben we het over snellader. Dat onderscheiden we in 3 subcategorieën. Het kortparkeerladen of semi-snelladen is tussen de 22 en 125 kilowatt. Die vind je onder andere bij supermarkten, hotels, vergaderlocaties, dat soort dingen. Het ultrasnel laden voor personenvervoer tussen de

125 en 350 kilowatt is vooral voor de wat nieuwere elektrische voertuigen geschikt. Die kunnen tussen die 125 en 350 gewoon laden. Dat zie je veel bij de snellaadstations langs de snelweg. En dan hebben we ook nog het ultrasnel laden voor logistiek en openbaar vervoer. Dat is hoger dan 350 kilowatt. En dat gaat dan om bussen, vrachtwagens en dergelijke. En bij dit type is de belasting op het energienet het grootst. Dan hebben we hier een plaatje van Dordrecht, met de locaties van de laadpalen in Dordrecht. De hoeveelheid laadpunten is er op dit moment 678, waarvan er 5 in bezwaar zijn. Dat zijn de gele stipjes. Die ziet u waarschijnlijk niet zo goed, maar dat zijn er ook maar 5. En de blauwe zijn de palen die nog geplaatst moeten worden.

En dat zijn er op dit moment nog 130. Het huidige beleid is de Laadvisie die in 2021 is vastgesteld. Daar hoorde het plaatje wat op de sheet staat bij. Toen was dat de prognose van 2030. We zitten nu in 2025. Die prognose is inmiddels al aangepast. Daarin zien we wel dat de prognose inderdaad steeds wordt aangepast en dat die nu een stuk hoger is dan 400 laadpalen. In de Laadvisie hebben we gekozen voor een vergunningenmodel. Ook wel het open markt model. Je hebt eigenlijk 2 manieren om dit te doen. Dat is het open markt model, dat CPO's, dat zijn de aanbieders van de laadpalen, die kunnen inschrijven. En door middel van loting kunnen zij locaties voor palen krijgen. Dat is hoe we dat nu doen. Je hebt ook nog een concessiemodel. Kom ik later op nog terug. De ladder van laden hebben we er ook ingezet. Die heb ik net al even behandeld. De plaatsingsstrategie is een combinatie van vraaggestuurd. Dat betekent dat bewoners en forensen een aanvraag kunnen indienen bij de gemeente. En dan gaan wij die aanvraag beoordelen. Strategisch en datagedreven hangt heel erg met elkaar samen. Strategisch houdt in dat de laadpalen kunnen gerealiseerd worden op plekken waar mensen geen aanvraag kunnen doen, zoals bezoekerslocaties, toeristische trekpleisters, andere knooppunten. En datagedreven, daar kijken we door middel van data wat goede plekken zijn om palen te plaatsen. En die worden dan ook opgenomen. En dan hadden we ook nog de verlengde private aansluiting. Die hebben we onder strikte voorwaarden en een APV-vergunning in het huidige beleid staan. Daar is in 2023 het plaatsingsbeleid bijgekomen. Dat hangt onder de Laadvisie. Daar zien we dat het vraaggestuurd plaatsen nagenoeg gelijk is gebleven. Er zijn een aantal criteria waar men aan moet voldoen om zo'n vraag in te dienen. En aan de locatie zijn ook een aantal criteria om die te plaatsen. Zo is bijvoorbeeld op minder dan 200 meter loopafstand van de aanvrager tot de laadpaal bij bestaande parkeerplaatsen dicht bij het ondergrondse net. Want hoe verder ervan weg hoe duurder. Ook is er vastgesteld bij nieuwbouwontwikkeling en herinrichting dat we gelijk kijken, kunnen we palen plaatsen? Dat scheelt tijd en geld. Op dit moment staan we snelladen voorlopig niet toe binnen de bebouwde kom, omdat deze veel groter zijn dan de reguliere laadpalen. Vragen veel meer stroom, want snelladen gaat op middenspanning en niet op de spanning die we allemaal in huis hebben. Trekt veel verkeer aan, omdat dat natuurlijk makkelijker is om even een kwartiertje te laden en door. Maken geluid. Schijnt een soort zoem af te komen. Als je die naast je huis hebt, dat schijnt niet heel fijn te zijn. En we moeten daar goede plekken voor in de openbare ruimte vinden. En we zijn bezig in de regio om een snellaadplan daar te maken, om te kijken waar we deze locaties kunnen plaatsen.

De voorzitter: Ik onderbreek even, met het gaan naar punt 3. Ik zie dat sommige mensen nog steeds de presentatie niet hebben. Er is nog een ander WIFI-netwerk. Dan kunt u kiezen voor publiek. En dan gastvrij als wachtwoord. WIFI publiek, en dan gastvrij.

Mijnheer Safranti, u had hem ook nog niet, toch? Nu wel. Kan er een specifieke vraag aan gekoppeld worden? Ging het over de vorige dia.

De heer Safranti: Dat niet. Maar gewoon echt het idee op zich van ...

De voorzitter: We proberen er straks nog op te komen. Is goed. Dan mag u het weer vervolgen.

De heer Ramp: Zoals ik net al zei, uit het plaatsingsbeleid op strategisch en datagedreven plaatsing is een planktaart naar voren gekomen. En die zijn we nu al aan het uitwerken. Die procedure is vastgelegd in de nadere regels. Dan zou ik nog even terugkomen op de verlengde private aansluiting wat, denk ik, de grondslag bijna is van deze vergadering, waar ook vragen gesteld zijn door GroenLinks. Die is op dit moment strikt. We hebben 1 vrijstelling voor verlengd privaat laden. En dat is als er nagenoeg geen gebruik van de openbare ruimte gemaakt wordt. Dat is zeer zelden. En zoals u kunt zien in artikel 12, het verlengd privaat laden, daar staat onder 1A een punt wat we willen gaan opheffen, aangezien dat nogal oneerlijk in de praktijk blijkt te zijn. Dat is wel iets wat het college wil gaan aanpassen. En men kan een verlengd privaat laadpunt aanvragen als geen enkele CPO interesse heeft om een laadpunt in zijn buurt te plaatsen.

De heer Kuhlmann: Voorzitter, een korte, verduidelijkende vraag.

De voorzitter: Dat mag.

De heer Kuhlmann: Ik hoorde de gever van de presentatie zojuist zeggen dat de regels worden aangepast, de mogelijkheid wordt opgeheven. Heel concreet betekent dat dat dan sub A geschrapt wordt. Begrijp ik dat goed? Of bedoelt u iets anders?

De voorzitter: Over welke sub A heeft u het? Bij 1A?

De heer Kuhlmann: Artikel 12 lid 1 sub B blijft bestaan, als ik het goed begrepen heb. Maar er wordt ook een mogelijkheid opgeheven. Tenminste, dat kon niet helemaal goed volgen. Iets met oneerlijk, of wat dan ook. Maar misschien begrijp ik u verkeerd. Vandaar deze verduidelijkende vraag.

De voorzitter: Als u nog goed wil uitleggen wat er hiervan overeind blijft en wat er oneerlijk is en wat er daarna niet meer oneerlijk is, dan zijn we een heel eind.

De heer Ramp: U begrijpt goed dat lid 1A verwijderd wordt. En waarom het oneerlijk is, is dat er mensen waren die een elektrische leaseauto hadden en van de werkgever per se op eigen terrein moesten laden, of zo dicht mogelijk bij huis, mochten ze die blijven rijden. En in die zin hebben we dat toegestaan toen, omdat we die aanvragen toentertijd veel zagen. Maar we zien nu meerdere vormen van aanvragen. Vandaar dat we deze willen schrappen.

De voorzitter: De vraag naar vergunningen is eigenlijk veranderd, of een andere bron. De leaseauto's vragen niet meer laadpunten. Daar komt het op neer.

De heer Oostenrijk: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Wringer was eerst.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Kunt u definiëren wat nabij het adres ... Welke afstand heeft u het over? Want dat is natuurlijk een subjectief gegeven.

De heer Ramp: Dat is onder B. Dat is 200 meter.

De voorzitter: En dan nog een verduidelijkende vraag van de heer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: CPO.

De voorzitter: Is in het begin even verteld.

De heer Ramp: CPO is de aanbieder van een laadpaal. En dat zijn er veel.

De voorzitter: En nog een vraag vanuit GroenLinks. De heer Den Hartog.

De heer Den Hartog: Dank u, voorzitter. Mijn vraag borduurt voort op die van de heer Wringer van BvD. Nabij is 200 meter. Is dat een keuze die de gemeente heeft gemaakt? En indien ja, is het dan ook mogelijk om daarvan af te wijken?

De voorzitter: Dat is een vraag die nu ook wel meteen kan. Het is niet per se een verduidelijkende, maar we keuren hem goed. Is het landelijk zo of kunnen we als gemeente afwijken? En daar zit ook een vraag achter, maar die stel ik niet.

De heer Ramp: Ik kijk heel even naar links.

De heer Kraak: Ik weet niet of dat een standaardafmeting of -afstand is, of dat we daarin kunnen kiezen. Maar volgens mij kunnen we daar zelf regels voor opstellen. 200 meter is wel een afstand die in het parkeren, ook als het gaat bij bouwvergunningen, wel als acceptabele loopafstand wordt gehanteerd. Het is wel een maat die vaker terugkomt, ook bij andere onderwerpen.

De voorzitter: De heer Wringer nog aanvullend.

De heer Wringer: Even daarop doorbordurend. Als je natuurlijk 200 meter hemelsbreed gaat kijken, dan zijn er denk ik maar erg weinig plekken in Dordrecht waar nog geen laadpaal staat. Eigenlijk kan je dan alles afwijzen.

De heer Kraak: Klopt.

De voorzitter: Ik keek net uw kant op, maar toen zag ik geen reactie meer. Maar de heer Gorter.

De heer Gorter: Dank u, voorzitter. De reactie heb ik een paar keer gegeven hoor. Even voor de duidelijkheid, artikel 12 wordt alleen maar B?

De voorzitter: Dat is al een paar keer gezegd.

De heer Gorter: Ik vraag even voor de duidelijkheid.

De voorzitter: Ik pak hem even terug.

De heer Gorter: Dat wordt, alleen punt B blijft over?

De voorzitter: Als voorstel is dat hier gegeven. Dat wordt het voorstel waar we binnenkort dan denk ik iets van mogen vinden.

De heer Ramp: Klopt.

De voorzitter: U kunt verder.

De heer Ramp: Dit zijn de eisen van de verlengde private aansluiting. Ik ga ze niet allemaal oplezen. Maar u ziet dat we veel aandacht hebben voor de veiligheid, omdat een kabel over het trottoir voor onveilige situatie kan zorgen. Het moet deugdelijk worden afgedekt. Het mag bijvoorbeeld alleen liggen als men oplaadt, en niet standaard. Het mag niet te ver over de stoep liggen en niet door openbaar groen, zodat een gemeenteambtenaar ineens de kabel doorknipt als hij het groen aan het doen is. Daar zitten natuurlijk voor- en nadelen aan een verlengde private aansluiting.

De voorzitter: Er is weer een vraag. De heer Den Hartog.

De heer Den Hartog: Voorzitter, en ik heb dit keer echt alleen een verduidelijkende vraag. Als het gaat om oplaadpunten op eigen terrein, wordt daar dan ook mee bedoeld een stopcontact in het huis?

De heer Ramp: Ik denk het wel. Dat is eigen terrein. En de kabel loopt dan waarschijnlijk over de stoep.

De voorzitter: U kunt verder.

De heer Ramp: Ik wilde nog even wat voor- en nadelen van het verlengde private laden aanwenden. Algemeen is daarnaar gekeken inderdaad. Voor- en nadelen tegen elkaar afgewogen. Een van de nadelen als mensen veelal privé gaan laden, is dat de marktwerking van de CPO's redelijk wegvalt, waardoor de prijzen voor het openbaar laden flink omhooggaan. Wat wel natuurlijk een voordeel is van een verlengde private aansluiting, is dat het voor de bewoners van Dordrecht goedkoper is, vaak omdat ze zonnepanelen op het dak hebben en daardoor goedkope stroom hebben en daardoor ook hun auto goedkoop kunnen opladen. Ander nadeel van verlengd privaat laden is bijvoorbeeld dat de juridische aansprakelijkheid voor het stuk dat de kabel over de stoep loopt of in een kabelgoot ligt, dat daar goed over nagedacht moet worden, wie is er verantwoordelijk voor dat deel wat in de stoep ligt? Kabelarmen hebben is ook een optie om verlengd privaat te laden, zien mensen vooral dat het esthetisch aspect wat minder wordt. Als je een straat vol hebt met armen, wordt niet als heel mooi ervaren. Maar dat is een subjectief argument wel. Zo zijn er voor- en nadelen van een verlengde private aansluiting.

De voorzitter: Gaan we even naar een vraag van mevrouw Kamphuis, van de SP.

Mevrouw Kamphuis: Dank u wel. Ik had een vervolgvraag over die zonnepanelen. Is het ook mogelijk dat het op de laadpalen in het openbaar geplaatst kan worden? Want nu zijn er zoveel prijsverschillen.

De heer Ramp: Bedoelt u dan een zonnepaneel op een laadpaal? Ik denk dat dat heel lastig is, aangezien een zonnepaneel een redelijk stuk groter is dan een laadpaal. En zeker als je de stroom wil leveren aan de laadpaal die het nodig heeft om een auto op te laden. De stroom komt uit het stroomnet. En hoe dat op dat moment wordt opgewekt, dat kan ook van zonnepanelen zijn.

De voorzitter: De heer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, er worden een aantal criteria genoemd waaraan je zou moeten voldoen om dat te regelen, los van onder andere wenselijkheid. Dit zijn allemaal technische aspecten. Maar ik denk eerder aan het maatschappelijk effect. En dan denk ik aan wijken waar de parkeerdruk tegen de 100 procent zit. Hoe werkt dat dan in maatschappelijke zin? Als de buurman op de plek gaat staan waar er dan geladen kan worden, speelt dat een rol of speelt dat geen rol in de afweging?

De heer Ramp: U doelt, denk ik, op het claimedrag van parkeerplekken als je een verlengde private aansluiting gebruikt. Dat is ook een van de nadelen van verlengd privaat laden. En als je dat gaat faciliteren als gemeente zijnde, door middel van kabelarmen, kabelgoten of anderszins, kun je dat wel krijgen inderdaad. Dat zien we bij meerdere gemeentes die dit wel toestaan, dat je dat claimedrag krijgt.

De voorzitter: Maar de vraag was of het een rol speelt? En we mogen het nog niet politiek maken. We zitten op het randje. Maar of het een rol speelt in de afweging of je wel of niet een vergunning geeft?

De heer Ramp: Dan wil ik nog heel even een verduidelijkingsvraag. Op dit moment of eventueel in de toekomst, als we regels aanpassen?

De heer Oostenrijk: Als voldaan wordt aan deze technische aspecten, dan zou dat gaan betekenen dat men een vergunning krijgt. En hoe match je dat met dat maatschappelijk aspect?

De heer Ramp: Het is zo dat dit pas aan de orde komt als er binnen 200 meter van de woning geen publieke laadpaal is. En zoals het volgens mij net al werd opgemerkt, dat is eigenlijk nergens. De conclusie kan getrokken worden dat men bijna geen verlengde private aansluitingen, vergunningen verleent in Dordrecht.

De voorzitter: De heer Gorter.

De heer Gorter: Dank u wel, voorzitter. Mooie technische vraag. Kijkend naar het tekeningetje. Als X nul is, welke situatie hebben we dan als er geen trottoir is? Als voorbeeld, de hofjes in Dordrecht hebben geen trottoir. Daar staat de auto letterlijk voor het raam. Als het raam opengedaan wordt en het kabeltje wordt door het raam gestoken, kan je elektrisch laden. Praktijk is gebeurd zo. Hebben we dan te maken met een verlengde private aansluiting? Mag het? Mag het niet? Welke situatie hebben we?

De heer Kraak: Het antwoord is dat het formeel niet mag. Het is formeel verlengd privaat laden. Maar of het een probleem is in de praktijk, dat is maar de vraag natuurlijk, want je kan er niet over struikelen. Maar dat is wel de randjes van het juridische eigenlijk.

De heer Gorter: Vervolg vraag. Maar is het is het verlengd private aansluiting? Is dat echt zo? Als X is nul?

De heer Kraak: Als die auto op openbaar gebied staat en het laadpunt zit op privaat gebied, dat kan X nul zijn.

De heer Gorter: Dat is de basisdefinitie?

De heer Kraak: Ja, exact.

De heer Gorter: Dank je wel.

De voorzitter: De heer Kuhlmann, VVD.

De heer Kuhlmann: Dank u, voorzitter. Twee vragen. Eerste plaats even om het rijtje met nadelen compleet te krijgen. Ik heb er nu drie gehoord. Effect op de prijzen van de openbare laadpalen. Die zouden dan omhooggaan. Moeilijkheden rondom juridische aansprakelijkheid rondom zo'n kabel. En mogen claimen van parkeerplekken. Zijn dat de drie nadelen of zijn er meer dan dat, wat u betreft?

De voorzitter: Wat u betreft of wat het beleid betreft? Zullen we het daarop houden?

De heer Kuhlmann: Voor wat betreft die de gemeente ziet als aanleiding om de regels nog strikter te maken.

De heer Ramp: Ik denk dat de regels niet heel veel strikter kunnen als dat we ze nu hanteren, wat betreft de verlengde private aansluiting. En dit zijn wel de meest voorkomende nadelen inderdaad die naar boven komen.

De heer Kuhlmann: Dan heb ik, voorzitter, de vervolgvraag rondom die juridische aansprakelijkheid voor kabels, wat dan een probleem zou zijn. Waarom zou het voor kabels anders zijn dan bijvoorbeeld een fiets die op de stoep staat of een reclamebord van een bakker of een terrasstoel op een terras? Waarom zou dat heel ingewikkeld en anders zijn bij een kabel?

De heer Ramp: Daar kan ik op dit moment geen antwoord op geven. En dat wil ik zeker gaan uitzoeken.

De voorzitter: Die vraag wordt genoteerd. Waarom we meer last hebben van kabelgoten en dergelijke dan van fietsen. En dat wordt uitgezocht. En dan gaan we naar een vraag van de heer Den Hartog van GroenLinks.

De heer Den Hartog: Dank u, voorzitter. Ik zat nog heel even te kauwen op die nadelen, en het nadelen van het claimen. Ik zou dat graag nog even uitgelegd willen hebben. Want volgens mij is het niet zo dat we het hier hebben over de parkeerplaatsen die bij een laadpaal al staan waarvan je kan zeggen, die kan je claimen. Maar volgens mij gaat

het hier om gewoon parkeerruimte die niet specifiek ergens voor bedoeld is, en als je een vergunning hebt, kun je daar je auto zetten. En mits je aan die voorwaarden voldoet. En dat maakt niet uit of hij voor je huis staat of net ernaast. Als hij open is, is hij open. En als hij niet open is, heb je pech. Dan klopt het toch dat er in dat geval geen claimgedrag is, en dat dit nadeel niet bestaat?

De heer Kraak: Dat klopt inderdaad op het moment dat het eigenlijk is, zoals op het plaatje. Maar op het moment, zoals net verteld werd, dat je gaat werken met van die kabelarmen die er continu staan, of kabelgoten die al in het wegdek liggen, als er dan één plek is met zo'n kabelgoot, dan wordt dat natuurlijk wel aangemerkt als, dat is mijn plek, want daar moet mijn kabel doorheen. Daarom is dat als nadeel benoemd.

De heer Den Hartog: Dat begrijp ik. Maar ik heb ook ergens gelezen dat die kabelgoot niet toegestaan is. Dan hebben we het over een situatie die niet bestaat, toch? Want hij is niet toegestaan.

De heer Kraak: Maar er zijn natuurlijk ook situaties denkbaar, net als net een situatie die geschetst werd met het laden heel dicht aan huis, waarbij er misschien maar 1 parkeerplek dan is, terwijl daar ook een buurman zou kunnen staan. Maar als dan met die kabellengte, want die kabel is natuurlijk maar 10 meter lang, dan is het claimen misschien ook niet zo van, ik wil hier staan, maar iedereen weet, hij moet daar opladen. In de praktijk zal het wel zo uitwerken.

De heer Ramp: Als ik daar even op mag aanvullen? Kijk, waarom kabelgoten, kabelarmen gebruikt worden, is om de kabel van het trottoir te halen, omdat dat juist voor onveilige situaties zorgt voor mensen met een beperking, blinde mensen of mensen met een kinderwagen, dat soort dingen. Daar zijn deze dingen voor uitgevonden, om dat uit de weg te gaan eigenlijk. En als we dat toestaan, dan zien we inderdaad dat claimgedrag. En wat u inderdaad zegt, als je dat niet hebt, dan zou je in principe uit 3 of 4 parkeerplaatsen kunnen kiezen die dicht genoeg bij je huis zijn, dat je inderdaad niet over die 10 meter heen gaat dat het over openbaar terrein loopt. Het klopt beiden eigenlijk.

De voorzitter: Dan gaan we naar een vraag, en tot mijn excuus had ik hem eerder overgeslagen, de heer Tutupoly van Op Ons Eiland.

De heer Tutupoly: Dank u wel, voorzitter. Ik had eigenlijk 2 vragen. De eerste vraag is, je had het er net over, als een laadpaal niet verder dan 200 meter van de woning is, dan is dat een reden om een vergunning af te wijzen. Is dat dan de enige reden op grond waarvan die vergunning wordt afgewezen? Want ik kan me voorstellen als je 1 laadpaal hebt in je straat en meerdere elektrische auto's en hij wordt dan afgewezen, omdat hij maar binnen die 200 meter valt, dan heb je daar toch nog een probleem, want je komt nauwelijks aan de beurt. Dat was eigenlijk vraag 1.

De voorzitter: Dan gaan we die eerst beantwoorden. Mag meteen daarna vraag twee.

De heer Ramp: Naast inderdaad de afstand wordt er ook gekeken naar hoe die laadpaal gebruikt wordt. Die data hebben we allemaal inzichtelijk. En als blijkt inderdaad dat die laadpaal veelvuldig in gebruik is en een soort nog niet overbelast, maar dat er eigenlijk

bijna nooit plek is, dan kan er gekozen worden om die vergunning wel af te geven. Maar onze voorkeur gaat uit om dan juist meer in te zetten, ook door die strategische en datagedreven plaatsing, die ik net heb uitgelegd, om meer publieke palen in die buurt te zetten.

De voorzitter: En dan vraag twee.

De heer Tutupoly: Vraag twee moet ik even denken hoor. Het is me even ontschoten. Wat was het ook alweer? U had het ook over het aantal laadpalen. Tenminste die vergunningen wordt ook rekening mee gehouden, omdat anders de prijzen omhoog zouden gaan als er te veel eigen laadpalen zijn. Eigenlijk lijkt het erop dat de gemeente een beetje een commerciële pet gaat opzetten van, voor het businessmodel van een ondernemer die zo'n paal plaatst, moeten we vooral niet te veel vergunningen afgeven. Maar nu heb ik me ook laten vertellen dat Dordrecht een van de duurdere steden is wanneer het gaat om de laadpalen. Aan de ene kant gaan we zorgen als gemeente, als ik het goed begrepen heb, dat we vooral niet te veel privélaadpalen moeten plaatsen, want anders verdient de ondernemer er niet aan. En anderzijds staan we het toe dat er niet zozeer naar de prijs gekeken wordt op het moment dat een ondernemer een paal wil plaatsen, want daardoor komen we uit als een van de duurdere gemeentes. Hoe ligt die verhouding daar precies in?

De voorzitter: Het zijn eigenlijk drie vragen. Of uw conclusies kloppen? Heeft de gemeente een commerciële pet op gezet? Dat is een vraag. Hoe verhoudt zich dat tot andere steden? Is Dordt duurder? En hoe verhoudt zich dat tot wat we eigenlijk willen in de visie? Er zijn heel veel vragen inmiddels. Ik zit ook even te twijfelen of we na dit antwoord eerst de presentatie even afmaken en dan de vragen doen, want we zijn bijna door die presentatie. En het zou zonde zijn als we de laatste paar niet hebben. We doen wel eerst deze vragen beantwoorden. Tenminste, ik niet, maar dat doet één van jullie.

De heer Ramp: Ik kan die vraag niet beantwoorden op dit moment. Maar ik zou dat wel graag willen uitzoeken inderdaad hoe wij qua prijzen inderdaad scoren in vergelijking met andere gelijksoortige gemeentes of andere gemeentes in de regio. En uw andere, tweede vraag, ik hoop dat iemand heeft meegeschreven. Sorry. Commerciële pet van de gemeente. Dat zal ik uit moeten zoeken. Maar ik heb niet het idee dat wij als gemeente nu een commerciële pet op hebben.

De voorzitter: We maken eerst de prestatie af en daarna dan ... En u wil een toevoeging doen, mijnheer Kraak.

De heer Kraak: Nog even iets rechtzetten op het antwoord van de vraag net over het laden als je pal tegen je huis staat.

Dat is juridisch gezien wel verlengd privaat laden, maar het is in Dordrecht zo geregeld, want het is een keer in een aanvraag aan de orde geweest, dat daar geen vergunning voor nodig is, omdat die kabel niet over de openbare ruimte loopt. Ik heb gelukkig iemand op de achtergrond die hier veel vanaf weet.

De heer Gorter: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Gorter.

De heer Gorter: Even, want hij ga zo'n zijn presentatie doen. Maar ik heb naar aanleiding van de tarieven of dure gemeenten waar de heer niet zo dadelijk een antwoord op geeft.

De voorzitter: Waar ook naar gekeken wordt.

De heer Gorter: Al een aantal keren ook de wethouder erop aangesproken dat als je kijkt naar de tarieven hier in Dordrecht dat 30 tot 40 ...

De voorzitter: Wacht even, we hebben een technische sessie. Let op.

De heer Gorter: Ik wil eigenlijk meegeven of de ambtenaren op de hoogte zijn dat 30 tot 40 procent van het tarief in Dordrecht tot stand komt, als gevolg van aanvullende kosten, kleeftarieven en aansluitkosten. En dat maar 60 procent het tarief is wat je werkelijk afrekent in Dordrecht. Zijn jullie daarvan op de hoogte?

De voorzitter: Die vraag gaan we ook noteren, zie ik. Dan gaan we nu verder met de presentatie.

De heer Ramp: Als laatste wil ik ingaan op de actualisatie van het beleid. Dit is de laatste update van de prognoses die we hebben gehad daarin. Als we in de bovenste tabel kijken, zien we het aantal laadpunten wat volgens de prognoses nodig is. Daar ziet u 1.525 staan in 2025. Dat betekent ongeveer de helft aan laadpalen, omdat een laadpaal vaak 2 laadpunten heeft. Deze, om de verwarring te voorkomen. En dan hebben we nog snelladen. En in de tabel daaronder staat de prognose van het aantal BEV's, ook wel batterij-elektrische voertuigen, oftewel gewoon elektrische auto's, de prognose van 2025 tot 2040. Daar ziet u een flinke stijging. En de tabel daaronder is de prognose van het aantal bestelvoertuigen en elektrische vrachtwagens. En elektrische bestelvoertuigen kunnen ook voertuigen zijn die uiteindelijk in de wijk parkeren, zoals, noem het maar op, allerlei bestelbusjes. Dat levert ongeveer 7 procent extra laadbehoefte op door bedrijfsbussen in woonwijken.

De voorzitter: Onze debutant mag een vraag stellen. De heer De Gelder, ChristenUnie/SGP.

De heer De Gelder: Dank u wel. Ik zal me proberen op te laden, voor deze vraag. Ik vroeg me eigenlijk, af is er ook inzicht in hoeveel leaseauto's eigenlijk van de zaak elektrisch worden opgeladen en hoeveel van privé-eigenaren?

De voorzitter: Leaseauto's, hoeveel bij de zaak en hoeveel thuis?

De heer Ramp: Niet dat ik weet.

De heer De Gelder: Ben ik wel benieuwd naar.

De voorzitter: Aanvullende vraag?

De heer De Gelder: Ik heb ook een vraag over, hoeveel inzicht is er in hoeveel hybride auto's worden opgeladen en hoeveel all-elektrische auto's?

De heer Ramp: Zelfde antwoord, denk ik, geen idee.

De heer De Gelder: Want dat is heel belangrijk om te weten.

De voorzitter: Wilt u die vraag nog een keer herhalen, want ik heb hem even niet scherp. En dan wordt hij ook wel meegenomen. En dan wordt hij alsnog later beantwoord. Nog een keer die laatste vraag.

De heer De Gelder: Of er inzicht is in hoeveel hybride auto's er worden opgeladen en hoeveel vol-elektrische auto's?

De voorzitter: Vol-elektrisch en hybride, hoeveel?

De heer Kraak: Als die informatie er is, dan zal dat bij de CPO's zijn. Daar zullen we dat opvragen. Maar als zij dat niet weten, dan weten wij dat ook niet. Op die manier zullen we dat proberen te achterhalen.

De voorzitter: We hebben de toezegging dat die antwoorden komen. En ik realiseer me dat we nog steeds net niet de presentatie af hebben. Ik heb het zelf laten gaan, maar we gaan toch even verder met de presentatie.

De heer Ramp: Dank u wel, voorzitter. Als laatste hebben we een aantal overwegingen meegenomen waar uw commissie en uw raad over na zou kunnen denken om beleid eventueel aan te passen. We willen allereerst rekening houden met de ontwikkelingen. Het is een heel actueel onderwerp en een heel snel veranderende wereld, het elektrische rijden en laden. Er zijn heel veel ontwikkelingen op dat gebied. Ik denk dat men daar goed rekening mee moet houden, zoals slim laden. We hebben natuurlijk te maken met netcongestie, wat voor snelladen een flink probleem gaat opleveren. Ook de actieradius van auto's gaat sterk vooruit. Dus moet er nog altijd overal een laadpaal voor de deur zijn? Dat soort vragen kan men zich stellen. We hanteren op dit moment een open markt model. Dat is inderdaad, wat ik zei, dat we een plankarta hebben en dat CPO's, dus aanbieders, zich kunnen inschrijven en door loting worden die palen verdeeld onder de CPO's. Er is ook nog een optie, een concessiemodel. En dan kun je in een concessie allerlei afspraken maken met een vast aantal of twee of drie aanbieders. Dat kan ook nog. We hadden het er al even over om de voorwaarden van verlengd private aansluitingen aan te passen. Daar zijn opties voor. Voor- en nadelen zijn al even genoemd. Maar daar kan uw commissie en raad ook aanbevelingen voor geven.

Ook is er op dit moment inzet op laadpleinen. Dat is nog in een opstartfase om te kijken hoe we dat willen gaan neerzetten. Maar het gaat meer op logische plekken. Bij ingang van buurten, combineren met snelladen, ook voor bedrijfsbusjes, dat soort dingen. Dat je meer een soort laadhub krijgt in het begin van de wijk, waardoor je misschien ook wel iets met snelladen zou kunnen. Maar dat is echt in de opstartfase en in de beginfase. En de logistieke Laadvisie daarvan hebben we gezegd, die is in format gereed en moet lokaal vastgesteld worden. Is alleen even de vraag of we die los gaan vaststellen of meenemen in een integrale Laadvisie, die ook geactualiseerd moet worden. De huidige geldende Laadvisie uit 2021.

De voorzitter: Is er een nieuwe Laadvisie onderweg?

De heer Ramp: Nee.

De voorzitter: Ik bedoel, het is een beetje zoeken waarom we hier ... Die is niet onderweg?

De heer Ramp: Nee.

De voorzitter: Er zijn nu heel wat vragen. Eén, twee, drie, vier ... Ik dacht anderhalf uur is best lang, maar dat wordt veel te kort. Ik ga een beetje op volgorde, zoals ik het ongeveer heb onthouden. De heer Wringer mag eerst.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Ten eerste ben ik blij dat het college toch een beetje aan het draaien is. Zeker na onze motie die niet aangenomen is over de proef met laadarmen en kabelgoottegels, in november 2023. Dat vinden we positief. Misschien moeten we die opnieuw gaan indienen. Maar door die 200 meter regel hou je eigenlijk elke privaat verlengde kabel laadmogelijkheid tegen, maar dan ontnemen je ook de mogelijkheden om goedkoop thuis te laden. De verkoop van elektrische auto's, die steeds goedkoper worden, door particulieren, hou je misschien ook wel tegen.

De voorzitter: Probeer naar de vraag te gaan.

De heer Wringer: Het was eigenlijk meer een mededeling. En het thuisladen kan ook helpen tegen de netcongestie. Daar wilde ik het even bij laten.

De voorzitter: Korte opmerkingen kunnen misschien ook wel. De heer Roggekamp.

De heer Roggekamp: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, mijn batterij is behoorlijk opgeladen. Ik heb meteen drie vragen. We hebben een energietransitie. En ik zie dat dit plan behoorlijk veel naar 2023 verwijst. We zijn al een stukje verder. Lijkt me of ik nog een microfoon hoor. Daar. En als je dan gaat kijken naar de zonnepanelen die gepromoot worden bij de bewoners, de salderingsregeling die afgeschaft wordt, dan denk ik dat we toch juist met die energietransitie die eraan zit te komen, en zo, meer moeten kijken naar de bewoners dan naar de CPO's ter promotie. Dan wordt er aangegeven bij de laadpunten, dat is heel afhankelijk van de netcongestie en al die dingen.

Terwijl ik zie juist bij de grotere laadstations, maar ook bij kleinere laadstations steeds meer en meer dat daar een buffer staat voor de energie, waardoor ze wel snel kunnen laden zonder het net extra te belasten. Of dat meegenomen kan worden in de nieuwe visie, die we dan hopelijk maken. Want 2023 is voor dit al behoorlijk oud, vind ik.

De voorzitter: Dat is een korte vraag. De volgende kunnen er, denk ik, meteen achteraan. Maar probeer iets sneller tot de kern te komen, want er zijn heel veel mensen die nog een vraag willen stellen.

De heer Roggekamp: Heb ik nog één vraag. Want er werd zojuist gezegd, er komen minder voertuigen. En ik vraag waar dat op gebaseerd is, omdat de CROW nog steeds een groei in voertuigen ziet.

De heer Ramp: Waar heeft u dat gezien, dat er minder voertuigen ...

De heer Roggekamp: U zei net dat er minder laadpunten mogelijk nodig zijn, omdat er minder voertuigen zullen komen, terwijl de CROW laat juist een groei van het aantal voertuigen zien.

De voorzitter: De eerste vraag ging over het meenemen van een buffer bij laadpunten, want dat geeft geen extra belasting op het elektriciteitsnet. Wordt daar rekening mee gehouden? Kan dat meegenomen worden? Dat was de eerste vraag.

De heer Ramp: Ja, dat kan. Dat soort ontwikkelingen moeten we zeker naar kijken. En dat is inderdaad een hele goede om het net te ontlasten.

De voorzitter: En de tweede ging over, wat is de bron van het feit dat er minder auto's zouden komen? Want de CROW zegt dat er meer komen.

De heer Ramp: Ik weet waar u op doelt. Het is denk ik ongelukkig geformuleerd door mij. Ik bedoelde dat we in de toekomst hoogstwaarschijnlijk niet allemaal een laadpaal voor de deur hebben of anderszins. Er komen steeds meer elektrische voertuigen. Dat ben ik helemaal met u eens. Ik heb hopelijk niet beweerd dat er minder komen. Maar ik denk dat we op een andere manier in de toekomst daarmee omgaan dan we op dit moment doen. En dan kijken we inderdaad ook naar laadpleinen, waardoor je een clustering van palen krijgt. En in principe, dat is een beetje de terminologie, maar minder laadpunten door de hele stad krijgt als in zijnde locaties misschien.

De voorzitter: Gaan we naar de vragen van de heer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dank u, voorzitter. De Dordtse VVD heeft natuurlijk oog voor de voordelen van het laden van je auto op straat vanuit de stekker in je eigen huis, dat verlengd privaat laden. Maar we zijn ook niet blind voor de nadelen. Ik snap ook dat er mensen zijn, omdat ze in een appartement wonen of midden in de Voorstraat, dat ze altijd zijn aangewezen op zo'n openbare laadpaal.

De voorzitter: Uw vraag.

De heer Kuhlmann: Als die prijzen daadwerkelijk omhoog zouden gaan, wat u noemde, als iedereen ...

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Zeker.

De voorzitter: Het is een heel interessante redenering, maar we moeten echt naar de vraag.

De heer Kuhlmann: En de vraag is, als dat werkelijk zo is, er zijn gemeenten die veel soepeler zijn met verlengd privaat laden, blijkt ook uit de cijfers ... Ben ik benieuwd naar, zijn daar de prijzen aan de openbare laadpaal zoveel duurder? En zo ja, hoeveel duurder?

De heer Ramp: Vanuit het CROW, daar zitten natuurlijk heel veel gemeentes die daar hun kennis delen, daar is dit punt naar voren gekomen dat de prijs van CPO's op publieke laadpunten omhooggaat als er veel thuis wordt geladen. Hoeveel precies, dat moet ik u schuldig blijven. Dat zouden we dan eventueel uit moeten zoeken.

De heer Kuhlmann: Ben ik nog wel benieuwd naar. Dank u.

De voorzitter: Ook die vraag nemen we mee. Ik werk toch eerst dit rijtje gewoon even af. De heer Den Hartog, GroenLinks.

De heer Den Hartog: Dank u, voorzitter. De vraag is straks, klopt dat? En ik wil u even meenemen met wat ik denk. En dat is namelijk het volgende. We hebben klimaat- en energietransitie doelen. En het lijkt mij een logische gedachtegang dat alle beetjes helpen. Als particulieren kiezen voor een elektrische auto, dan helpt dat een beetje, naast vele andere beetjes. En de keuze voor een particulier om elektrisch te rijden is onder andere, wat zijn de kosten? Die kosten, als je een eigen private verlengde aansluiting hebt, zijn ze goedkoper. Dan zullen meer mensen die kant op gaan. Vanuit mijn mening geredeneerd is dat de wens waar je naartoe moet. Klopt het nu zo dat die 200 meter afstand, die regel, vooral het grootste obstakelpunt is dat nu die vergunningen niet worden afgegeven? Anders gesteld, indien de gemeenteraad zou beslissen, want we mogen dat als gemeente beslissen, om die af te schaffen, stel, zouden er dan veel meer vergunningen kunnen worden afgegeven, waardoor meer mensen die richting op gaan? Klopt die gedachtegang?

De heer Kraak: Ja, volgens mij klopt die. Als we dat in het beleid vastleggen dat we naar kortere afstanden of geen afstanden kijken, dan is dat een logisch gevolg. Want er zijn nu twee regels. Er zit natuurlijk meer achter, maar die voornaamste was ook dat verhaal van die leaseauto. En als die al vervalt, wat de wens is, dan zou iedere aanvraag ... Maar goed, misschien verzin je dan met zijn allen wel andere zaken waar je op wil letten. En dan wordt parkeerdruk misschien wel meegenomen, waar nu niet naar gekeken wordt, bijvoorbeeld.

De voorzitter: Aanvullend.

De heer Den Hartog: En dan aanvullend daarop. Het was een heel sublieme gedachte, en hij ontschiet me even. Dat heb je altijd met sublieme gedachten. Dat is nog zo. Ik wilde eerst weten, zijn er ook nog andere mogelijkheden dan die 200 meter veranderen, waardoor het aantal vergunningen kan worden vergroot? Of is dit echt het grote obstakel?

De voorzitter: Obstakel, heel letterlijk, of figuurlijk. Wat is de grootste regel waarop aanvragen worden afgewezen?

De heer Kraak: Inderdaad dat punt of er een openbare paal in de omgeving is die gebruikt kan worden. Klopt.

De voorzitter: De heer Aarden, van Partij voor de Dieren.

De heer Aarden: Bedankt, voorzitter. Ik had ook 2 vragen. Ten eerste, bij het plaatsen van een paal, moet je die per se op privéterrein plaatsen of mag hij ook aan je voorgevel hangen, waarbij hij boven de stoep of openbare ruimte hangt? En ten tweede, over dat claimgedrag, waarbij de maximale lengte van een laadkabel 10 meter is en er geen garantie is dat men binnen 10 meter van het laadpunt kan parkeren, communiceert de gemeente naar de eigenaren van een privélaadpunt dat er geen garantie is binnen die 10 meter te kunnen parkeren bij het aanvragen eigenlijk?

De voorzitter: Bedankt voor de heldere vragen. De eerste over niet een laadpaal, maar een laadpunt aan je huis boven de openbare stoep, of dat mag?

De heer Kraak: Het is een vraag die natuurlijk niet alleen voor laadpalen geldt, maar voor heel veel zaken, denk ik. Ik krijg toevallig net ook wat ingefluisterd. Een paal aan de gevel is wel toegestaan, maar ik weet niet hoever dat dan uit mag steken boven de openbare ruimte. Het moet natuurlijk niet belemmerend zijn. Maar dat zijn meer algemene regels dan dat het specifiek voor laadpalen geldt. Maar aan de gevel is het toegestaan, hoor ik net.

De voorzitter: En de tweede vraag ben ik nu even kwijt.

De heer Aarden: Of de gemeente actief communiceert, dat er geen garantie is dat je binnen die 10 meter kan parkeren bij je laadpunt.

De heer Kraak: Ik weet eigenlijk gezegd niet als die vergunning wordt toegewezen of dat expliciet in de toewijzing staat van dat het niet kan worden toegewezen. Maar er staat ook niet dat het wel kan. Maar ik ken eerlijk gezegd niet de exacte brief die iemand krijgt. Maar daar kunnen we wel even naar kijken hoe dat eruitziet.

De voorzitter: Ook die vraag nemen we mee. Dan gaan we naar mevrouw Kamphuis, SP.

Mevrouw Kamphuis: Dank u wel. Mijn batterij is leeg. Ik heb maar twee korte vragen. Letten jullie ook op de prijzen, dat die niet te veel stijgen door de marktwerking? En binnen 200 meter wijzen jullie de vergunning af. Hoe zit het met mensen die een invalidenparkeerkaart hebben en die niet verder kunnen lopen dan een bepaalde meter?

De voorzitter: U mag beide vragen beantwoorden.

De heer Ramp: Ik moet zeggen dat mijn batterij ook een beetje leeg begint te raken. Wat was vraag één ook alweer?

De voorzitter: Ik moet eerlijk zeggen, ik heb niet meegeschreven. De marktwerking. En de tweede vraag was over de mensen die niet verder dan een beperkt aantal meters kunnen lopen. Wat moeten zij met die 200 meter?

De heer Ramp: Die eerste vraag ging inderdaad over prijzen. Kijk, we hebben op dit moment het open markt model. Het woord zegt het natuurlijk al, je laat de markt zijn werk doen. Dan kan de markt er ook voor kiezen om de prijzen te verhogen. Ga je natuurlijk met een concessie werken, wat ook een veelgebruikte optie is vanuit

gemeentes om laadpalen te realiseren, dan kun je dat natuurlijk veel beter in de hand houden als gemeente zijnde.

Mevrouw Kamphuis: Voorzitter, en de tweede vraag over de mensen met een invalidenparkeerkaart?

De voorzitter: Mensen die niet meer dan 40 meter kunnen lopen soms, en daarom een invalidenparkeerkaart hebben, worden hun verzoeken ook afgewezen?

De heer Ramp: Dat antwoord moet ik u ook schuldig blijven, maar dat zoeken we uit. Die mensen hebben natuurlijk vaak wel een gereserveerde parkeerplaats dicht bij huis, en meestal voor huis. Dat durf niet te zeggen dat we dan verlengd privaat laden zomaar toestaan, maar ik kan me dat wel indenken als men een elektrische auto heeft. Maar dat zoeken we nog uit.

Mevrouw Kamphuis: Voorzitter.

De voorzitter: Ook die vraag wordt uitgezocht. Volgens mij heb ik hier iedereen gehad die vragen had. Gaan we weer naar de andere kant. De heer Gorter.

De heer Gorter: Dank u wel, voorzitter. Twee vragen. We hebben nog niet zo lang geleden in de commissie insprekers gehad over de situatie over de plaatsingsstrategie op de Singel, waarbij twee keer twee plekken naast elkaar werden ingedeeld. Ik zou van de heren toch weleens willen horen hoe dat dan in de praktijk gaat? Want daar was vanuit de inwoners veel vraag naar, hoe dat kan gebeuren dat er vier parkeerplekken voor elektrisch laden worden gereserveerd? Mijn tweede vraag gaat over het open markt model. En dat is even een mening. Dat is een vrijbrief voor het huidige tarief. Dat heb ik net al toegelicht. In hoeverre, op het moment dat je met een concessie gaat werken, heeft dan de gemeente Dordrecht invloed op de prijs?

Want uiteindelijk denk ik, dat is mijn mening, dat de Dordtenaar zo goedkoop mogelijk uit moet zijn om elektrisch te kunnen laden. Kan dat in die concessie?

De voorzitter: Ik geef het woord aan u beiden.

De heer Kraak: Bij de eerste vraag moet ik even gissen, omdat ik niet specifiek de situatie ken. Kijk, op twee manieren kunnen er palen worden toegewezen. Dat is op aanvraag van een bewoner. En als er genoeg aanvragen zijn en palen worden ook genoeg gebruikt, wat dan uit data moet blijken, dan zou ervoor gekozen kunnen worden om meteen twee laadplekken aan één paal toe te wijzen. En misschien wel per twee palen vier. Ik denk dat deze, maar dat is even hard op gissen, voortkomt uit de prognosekaart, waarin voorspeld is dat er in die buurt vraag is naar deze plaatsen, die aan de markt zijn gegeven, om daar op te kunnen loten om die plekken aan te kunnen wijzen. Maar nogmaals, dat is een hardop gissing.

De heer Gorter: Voorzitter, mag ik daar een vervolgvraag ...

De voorzitter: Aanvullende vraag.

De heer Gorter: Die insprekers vroegen zich af, en dat ging over de Singel, waarom die plekken niet verdeeld zijn over de Singel en waarom er in dit geval juist gekozen is om twee keer twee oplaadplekken naast elkaar neer te leggen, terwijl er, bij wijze van spreken, 50 meter verderop geen oplaadplek is.

De heer Kraak: Die vraag is specifiek voor de locatie. Dat zou ik even bij collega's moeten navragen die die behandeld hebben destijds. Maar het kan best zijn dat ter plaatse het op een andere plek niet kan, vanwege ondergrondse mogelijkheden, aansluitmogelijkheden, dat soort dingen. Maar dat weet ik niet.

De voorzitter: En dan hebben we nog de tweede vraag, of het mogelijk is om met concessies de prijzen laag te houden voor de Dordtenaren.

De heer Ramp: Kom ik op terug. Ik weet alleen wel dat vaak met meerdere gemeentes kun je een concessie aangaan. En dan heb je wel meer grip op de prijs. Ik weet niet of je hem dan echt heel laag kan houden. Wel lager dan het open markt model, omdat CPO's natuurlijk tegen elkaar op kunnen bieden.

De voorzitter: De wethouder gaat even in op de vraag over de concessies.

De heer Van der Linden: Ik realiseer me, we hebben het nu over feitelijke vragen. Dit is een technische sessie. Maar een aantal jaren geleden had je eigenlijk drie modellen, vergunningen, concessie en het open markt model. En het open markt model was toen, onder andere vanwege het harde feit dat je graag zo laag mogelijke tarieven wil, het meest aantrekkelijke model. Want concessies kunnen prijzen hebben die je na twee, drie jaar ook wel even van denkt, die is veel te veel. Maar dan zit je wel aan een prijs. Inmiddels is de wereld wel wat veranderd.

En net als sommigen van u ben ik ook wel wat verbaasd over het feit dat we nog steeds best niet extreem mogen, maar best vaak, dat wisselt een beetje per kwartaal, in een wat hogere prijsrange zitten, ondanks dat we nu zeven of acht aanbieders hebben, wat best veel is. Dan zou je denken, die prijs daalt fors. Dat kan aanleiding zijn om daar eens goed naar te kijken. Bij concessies weet je natuurlijk niet van tevoren of het gaat lukken. Als je hele strenge eisen stelt, kan de markt denken, doen we niet, succes met je concessie. En dat is een risico bij concessies.

De voorzitter: Een aanvullende vraag, de heer Gorter.

De heer Gorter: De wethouder zit nou toch aan tafel. Dan even, kijk, als een aanbieder uit gaat van alleen maar de energieprij, dan is het probleem er niet. Maar wat je vandaag de dag ziet, is dat ze aansluitkosten rekenen en vanaf het allereerste moment dat die stekker erin gaat kleefstarieven. En nou zag ik net een stukje voorbijkomen dat de gemeente, stond erbij, geen rol van betekenis wil spelen over het kleven bij elektrische palen. En dat was ook mijn opmerking richting een ander model, en ik hoopte in het concessiemodel daar ruimte voor te vinden, omdat er vloeit heel veel geld in de zakken van de exploitanten, ten koste van de Dordtenaar. En dat vind ik zo zonde. Dat is mijn vraag, is er een model waarbij de prijs bepalend is?

De voorzitter: Ik heb gehoord dat er goed gekeken wordt hoe ze dit wel kunnen bewaken. En dat op dit moment al die systemen daar niet meteen het antwoord op geven. Maar nog aanvullend iets. Hou het ook kort.

De heer Van der Linden: Kijk, is er een model waarbij je kan garanderen, de prijs wordt laag hoor? Nee, dat is er niet. Natuurlijk niet. Maar situaties kunnen veranderen. Je moet ook heel goed vastleggen welke elementen je wel en niet deel uit wil laten maken van een prijs, enzovoorts. Dat is er niet. Natuurlijk, deze markt is nu veel verder dan vijf of tien jaar terug. Je kan wel veel steeds beter onderscheiden waar je wel en niet op wil letten. Maar ik kan niet vooraf de garantie geven, als we dit model kiezen, zitten we de komende tien jaar met hele lage prijzen. Dat is nu niet te doen.

De voorzitter: U zult het er even mee moeten doen, met het antwoord. De heer Tutupoly, volgende vraag.

De heer Tutupoly: Ik had twee vragen. Is er een mogelijkheid om prijzen weer te geven bij die laadpalen? Want je gaf zelf al aan, zeven, acht aanbieders, maar die prijzen blijven hoog. Is het dan een mogelijkheid dat je vooraf weet wat die prijzen zijn, op een of andere manier? En daarnaast vroeg ik mij af, er wordt nu vaak genoemd, het plaatsen van palen op basis van strategie. Hoe wordt die strategie bepaald? Want het valt mij bijvoorbeeld op dat er bij heel veel parkeergelegenheden, bijvoorbeeld bij sportverenigingen, Sportboulevard, et cetera, er geen laadpalen zijn. Natuurlijk zeker met verkeerspleinen, er zijn veel mensen die daar parkeren, die kunnen tegelijk laden.

De voorzitter: Twee vragen. Duidelijkheid over de prijzen, en wat is de strategie?

De heer Ramp: Om op die prijzen in te gaan, of die zichtbaar zijn voor de gebruikers? Ja, want er zijn apps. En dan kun je precies zien wie welk tarief hanteert en hoe duur dat dan is. Ik weet niet of dat voor alle aanbieders geldt. Maar in ieder geval voor een heel aantal aanbieders kun je gewoon de prijs zien. En de tweede vraag ging over, hoe strategisch ...

De heer Tutupoly: Hoe de strategie bepaald wordt.

De heer Ramp: Hoe dat bepaald wordt. Wij kijken door middel van data. En inderdaad de strategie van, welke plekken komen daarvoor in aanmerking? U zegt, er zijn bijvoorbeeld sportclubs waar dat niet of nauwelijks is.

De heer Tutupoly: Bijvoorbeeld Halmaheiraplein, om maar even iets te noemen. Een vrij groot parkeerterrein. Als je daar wat plaatst, een soort laadpleinen zou maken, dan zou het misschien ook de veiligheid 's avonds ten goede komen, omdat er meer reuring ontstaat.

De voorzitter: Maar we keren even terug naar de vraag, hoe wordt de strategie bepaald? En er worden al voorbeelden gegeven van waar het volgens mijnheer Tutupoly in elk geval beter zou kunnen. Maar we gaan even terug naar de vraag.

De heer Ramp: Hoe precies de strategie bepaald is, is voor mijn tijd geweest. Dat antwoord moet ik schuldig blijven. Alleen we kijken vooral naar strategische plekken

waar mensen geen aanvraag kunnen doen. En dat is denk ik onder andere sportclubs, maar ook hier in de binnenstad of bij Biesbosch parkeren. Inderdaad, als er uit data blijkt, daar komen veel elektrische auto's of meerdere elektrische auto's, dan kunnen we daar palen plaatsen, of tenminste, dan kunnen we de mogelijkheid bieden om daar palen te plaatsen.

De voorzitter: Dan gaan we naar de heer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, ik heb nog eens even gekeken naar die getallen bij de prognoses, onder 5. En zeker als het gaat over de laadpalen, dan zijn die eigenlijk heel verontrustend. Want dat betekent een soort laadpalencongestie, waarbij je je moet af gaan vragen, jongens, waar moet je al die laadpalen plaatsen? Maar dat in relatie tot de technologische ontwikkelingen. Want die mis ik een beetje in deze prognose. We hebben het gehad over laadpleinen. Prima om daar nog sterker over na te denken, maar dat wringt met dit soort prognoses. Want als je inspeelt op de technologische ontwikkelingen dat je in feite het laden van elektrische auto gelijkstelt aan naar de benzinepomp voor een conventionele auto, dan zou dat toch een veel betere oplossing zijn om niet deze congestie van laadpalen, ik zou zeggen, om elke 10 meter van die stad te gaan creëren.

De voorzitter: Maak er even een technische vraag van.

De heer Oostenrijk: Hoe wilt u in uw overwegingen, want zit in dat rijtje van die overwegingen, die technologische ontwikkeling wat nader duiden ten opzichte van die prognoses? Want het is het een of het ander.

Als je de techniek uitschakelt, dan zullen die prognoses wel kloppen. Maar hoe kunnen we daar een wending aan geven, zodat we niet de hele stad vergeven krijgen van laadpalen, maar dat mensen op een andere, effectieve manier snel hun auto, zoals de benzineauto kunnen laden?

De heer Ramp: Ik denk dat deze prognose inderdaad vooral laat zien dat als we op deze manier doorgaan, dat het inderdaad een soort palenfestijn wordt in de stad. En de technieken, bijvoorbeeld die snellaadpleinen, ook in woonwijken mogelijk te maken. Dit is in een opstartfase, waardoor je die nog niet in een prognose mee zou kunnen nemen. Maar ik denk wel dat je uit deze prognose kan zien van, daar moeten wel andere ontwikkelingen bij komen. Daar ben ik het helemaal met u eens. Maar of we die zichtbaar kunnen maken en zo, een betere prognose? En inderdaad, het is misschien wel of, of. Of je gaat inderdaad die techniek volgen en een beetje naar hetzelfde idee als een benzineauto voltanken. Dan heb je geen laadpalen meer nodig bijna. Maar dat kunnen we nu nog niet zichtbaar maken in een prognose. En wij maken die prognose ook niet. Dat doet het CROW of ElaadNL of een andere instelling, organisatie.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, ik snap de reactie. Maar je kan natuurlijk door nieuwe ontwikkelingen te entameren wel indirect die prognose beïnvloeden. In die zin, door het sterker inzetten op andere vormen van laden, kan je die prognose beïnvloeden. En ik denk dat dat een goede zaak is. Maar u denkt er al echt sterk over na. En ik beklemtoon dat maar.

De voorzitter: Ik heb gemerkt dat het wordt meegenomen. Ik zag nog een vraag bij de heer De Gelder.

De heer De Gelder: Dank u wel, voorzitter. Ik vroeg mij nog af, als ik terugga naar artikel 12, we hadden het over A en B. Eigenlijk mijn eerste vraag is, hoeveel verlengde private aansluitingen zijn er geweest in een jaar?

De heer Kraak: Sinds 2022 zijn er 12 aanvragen toegekend. Dus 12 vergunningen verleend.

De voorzitter: Maar ik hoorde de vraag, hoeveel aanvragen zijn er geweest, of niet?

De heer De Gelder: Ja, dat was de eerste. En als tweede, als je A weghaalt en je hebt alleen A of A en B, wat is het verschil in het aantal aansluitingen wat je dan doet?

De heer Kraak: Dan zouden we even moeten spitten in de archieven, hoeveel aanvragen er geweest zijn? Ik weet wel van collega's die die aanvragen behandelen dat er ook veel onofficiële aanvragen zijn. Dat mensen eens peilen, hoe zit dat met dat ... En dat ze dan eigenlijk al afzien van de aanvraag, omdat ze horen hoe die behandeld wordt. Al geven we technisch het antwoord, is dat nog niet helemaal de echte vraag vanuit de bewoners die er is voor die vergunningen.

De voorzitter: Zijn er nog vragen? Mag ik jullie beiden heel erg bedanken voor het beantwoorden van zoveel vragen. En er komt nog een aanvulling van de heer Kraak.

De heer Kraak: Ik kreeg nog door, en dat vond ik wel goed om toch nog even te melden, want anders moeten we het achteraf doen, maar nu, er is zo vaak iets gevraagd over die prijs. Ik heb begrepen dat de Europese Unie ook bezig is om nieuwe regels in te voeren, om juist duidelijk te krijgen hoe dat zit met die opbouw van die tarieven. Daar wordt niet, gelukkig, alleen straks vanuit de gemeente naar gekeken, maar veel breder. Ik denk ook dat dat de plek is waar dat thuis wordt.

De voorzitter: En die regels uit Europa gaan boven de Dordtse regels? Oké. Mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Kamphuis: Dat wekt gelijk een vraag op. Ik vraag me af, hoelang gaat het duren? En als het nog een paar jaar gaat duren, kunnen wij dan niet voor zijn?

De heer Kraak: Ik weet niet hoelang dat gaat duren. Geen idee. En als wij met een concessiemodel zouden gaan werken, dan gaan we er sowieso anders naar kijken.

De voorzitter: Dan gaan we toch naar een afronding toe van deze vergadering. Ik merk dat het heel veel losmaakt en dat iedereen er echt ook heel veel over wil weten. Gewoon hele praktische dingen. Hoe werkt dat? Hoe werkt dat bij mij in de straat? En iedereen heeft de voorbeelden paraat. We zijn bijgepraat over de infrastructuur, over het beleid, zoals dat nu is, over ook wat veranderingen die te overwegen zijn. Maar er komt geen nieuw beleidsvoorstel. Ik weet niet goed hoe dat dan verdergaat. Maar dat zullen we dan zelf moeten vragen, denk ik, of er komt op een gegeven moment wel wat. Wilde je daar iets over toevoegen?

De heer Van der Linden: Dit is een behandeling naar aanleiding van artikel 40-vragen beantwoording. Daar zit natuurlijk niet een nieuw voorstel bij. En dit is een technische sessie. Wij gaan ook geen politieke vragen stellen. Maar ik voeg er alleen aan toe dat ik zelf wel merk, het afgelopen halfjaar ben ik een paar keer benaderd over, wat gek. Maar ik snap het, want het is ook wel lastig voor iemand die met een rollator over de stoep gaat en dan struikelt. Snap ik. Hoe werkt dat? Ik merk zelf dat de maatschappelijke vraag naar, moeten we dat niet verruimen, groter is geworden. En daarom hebben we ook wel gemeend dit iets breder te moeten toelichten dan dat we normaal op een artikel 40-vragen beantwoording doen. Daar laat ik het voor nu even bij, want er is inderdaad geen voorstel.

De voorzitter: Er is geen voorstel, maar ook de presentatie veronderstelt natuurlijk wel dat er iets aanstaande is. Wat doen we dan?

De heer Wringer: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Wringer.

De heer Wringer: Dank u wel. Dat klopt misschien wel, maar het college gaat wel de nadere regels en vrijstellingsbesluit, inzake oplaadinfrastructuur elektrische voertuigen Dordrecht aanpassen, door onder andere dat punt 12A eruit te halen en de eisenlijst toe te voegen. Daarop zouden wij als raad, als commissie ook nog amendementen of moties kunnen indienen.

De heer Van der Linden: Nadere regels zijn een collegebevoegdheid. En dit is een technisch ding. Dat kunnen we doen. Maar ik merk, gezien die vragen die ik zelf krijg en ook gezien de vragen die hierbij leven, dat dat wellicht niet afdoende is. Kijk, wat ik zou kunnen doen, is aanbieden. Ik doe maar een aanbod, als dat mag van u.

De voorzitter: Ik voel ook dat dat mag.

De heer Van der Linden: Het mag ook een toezegging zijn.

De voorzitter: We gaan eerst even afwachten wat er komt.

De heer Van der Linden: Ik kan mij voorstellen dat u mij de vraag zou stellen, beste wethouder, gezien wat we nu hebben gehoord, wilt u eens een raadsinformatiebrief sturen over verlengd privaat laden? Want we snappen heus dat er nadelen zijn. We snappen ook dat het niet in heel de stad kan. En we snappen ook dat er voordelen zijn en dat de vraag, en het is gestegen ... Leg dat nog eens eventjes op papier, zodat we ook kunnen zeggen, dit moet anders of we houden het toch maar zo. Iets in die sfeer.

De voorzitter: Wie zegt, dat is voor mij niet nodig? Wie zegt, ik ben er neutraal in? En wie vindt het allemaal wel handig dat er zo'n RIB komt? Zullen we die dan samen vragen met de beantwoording van alle vragen die nu ... Die zullen ongetwijfeld in die RIB ook al deels

behandeld worden. Dan kunnen we dat beide tegemoetzien. Dat is denk ik een mooie afronding van deze vergadering, waarin toch ook wel heel veel vragen openliggen en er eigenlijk wel degelijk werk is meegegeven richting college en ambtenaren. Er is nog een nabrander, zie ik. Mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Toch nog even specifiek. De wethouder heeft het over een RIB. En die snap ik. Alleen het geeft de indruk dat die RIB gaat over dat verlengde laden. En de discussie is natuurlijk breder geweest. Het is even de vraag wat de inhoud van die RIB nu feitelijk gaat worden? Want het is natuurlijk een verenging ten opzichte van de hele discussie die we hebben gehad.

De heer Van der Linden: Twee dingen. Plaatsingsbeleid. We kunnen het verlengd privaat laden meenemen in ons plaatsingsbeleid. En dat is een collegebevoegdheid. Kunnen we best snel, snel is niet twee maanden, maar dit jaar nog regelen. Daaraan voorafgaand zou ik u wel graag willen informeren over de voor- en nadelen en overwegingen die er te maken zijn rond verlengd privaat laden. Want die zijn er. Daar wil ik me nu op focussen, gezien het feit dat we nu een artikel 40-vragen beantwoording hebben behandeld over dit onderwerp.

De voorzitter: Het is geen toezegging richting u dat het breder wordt dan wat er nu is toegezegd. Dan moeten wij nog wel officieel vaststellen dat we hebben kennisgenomen van artikel 40-vragen en de beantwoording daarvan, want dat is gewoon een officiële vaststelling. Dat zie ik dat gedaan kan worden. En dan wil ik u vragen om alles netjes hier op te ruimen en netjes achter te laten, stoelen weer aan te schuiven, bordjes mee te nemen, flesjes, enzovoort. Allemaal wel thuis.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 27 mei 2025.

De griffier,

De voorzitter,

A.E.T. Wepster

P.A.C.M. van der Velden